

DEKREETO SHARCI L. 4 ee 16 Diseember 1962

Xeerka waddooyinka

(Faafinta Rasmiga L.5 ilaa 10, 30 Oktoobar 1963).

Qod. 1

Xeerka Waddooyinka halkan ku lifaaqan waa la ansixiyay, wuxuuna dhaqan gelayaa seddex bilood kadib marka lagu faafiyo Faafinta Rasmiga ah.

Qod. 2

Hal nuqul ka mid ah Xeerka Waddooyinka ee lagu faafiyay Faafinta Rasmiga ah waxaa loo gudbin doonaa Guddoomiye Gobol kasta iyo Guddoomiye Degmo kasta iyo Dawlad Hoose kasta si ay ugu hayaan xafiisyadooda soddon maalmood oo xiriir ah ilaa uu qof kasta ka ogaanaayo.

Qod. 3

Taariikhda uu dhaqan gelaayo Xeerka Waddooyinka waxaa la baabi'yay sharci kasta oo ka soo horjeedo ama aan la shaqeyn karin.

CINWAANKA 1AAD

Qodobbo guud

1. *Meelaha lagu dabaqaayo sharcigan*: – goobaha ay dadku maraan, xoolaha iyo baabuurta waxaa habeynaayo qodobbada xeerka waddooyinka iyo qod. 113 ee ku xusan xeeraka fulinta.

2. *Magaca tobograafiyada waddooyinka*: – Sida waafqsan xeerkan, magacyada tobograafiyada waddooyinka waxay leeyihiin ahmiyadda hoos ku qoran:

— XARUN LA DEGGAN YAHAY: waa dhismooyin xiriir ah oo wadajiro, waddooyin iyo aag

xadeysan oo ku dherersan waddooyinka la maro, iyadoo la adeegsanayo astaan gaar ah;

— WADDO: aag dadweynuhu isticmaalo, sal macmal ahna leh, una furan socodka laballugoodka, xoolaha iyo gaadiidka;

— SALDHIGGA WADDADA: waddo siman oo loo sameeyay baabuurta, mariin iyo marshabiyeedi iwm;

— DHABE: aag dadweynuhu isticmaalo, sal dabiici ah leh, oo u furan socodka laballugoodka, xoolaha iyo gaadiidka;

— WADDO LAGU SAFRO: aag dadweynuhu isticmaalo, sal dabiici ah leh, caadi ahaan loogu talo gaalay socodka xoolaha iyo dadka la socdo;

— WADDO GAADIID: qaybta waddada ah oo caadi ahaan loogu talo galay socodka gaadiidka;

— SEED: halka waddadu ku kala qaybsanto oo leh ballac ku filan socodka saf gadiid ah;

— MARSHABIYEEDI: qaybta waddada, sare u soo kacsan ama haddii kale xadeysan, oo loogu talo galay dadka laballugoodinaayo;

— MARRIIN: qaybta daraf doc ah ee waddada ama dhabbe ka baxsan magaalada, caado ahaanna loogu talo galay dadka laballugoodinaayo iyo xoolaha;

— MARIIN KHASAB AH OO WAREEGO: bed kankoonsan oo taagan ama ku calaamadsan rinji cad ee dhul dabiici ah oo la dhigay waddada gaadiidku maro looguna talo galay in lagu calaamadiyo bartamaha isgoys;

— ISGOOYSYADA DADKA LUGEYNAAYO: qaybta waddada ee loogu talo galay gaadiidka

waxaa lagu calaamadaynaayaa isgoysyada calaamad u gaar ah dadka lugeynaayo;

— WADDO QALLOOCAN: qaybta waddo ama dhabbe ee aan toosneyn, arageeduna xaddidan yahay;

— WADDO FUURSAN: qayb leh degaandeg kala duwan oo xadiidaayo aragga;

3. Waajibaadyada, mamnuucyada iyo xadeynta la xiriiro socodka gaadiidka ee waaddada dawladda. – Guddoomiyaha Gobolka, sababo la xiiriro amniga ama caafimaadka dadweynaha, baahi dhinaca ciidammada ah, xaaladda waddada ama gegooyinka dawladda oo roobabku ay sababeen, ama sababo kale ama sababo la xiriirto danta caamka ah, wuxuu go'aan sababeysan:

a) ku joojin karaa si ku meel gaar ah socodka oo dhan ama qayb ka mid ah ee dadka ka faa'iideysto waddada ama gegooyinka dawladda ama ku cadaadin karaa gaadiidka qaarkiis oggolaasho gaar ah;

b) xaddidi karaa waajibaad, mamnuucyo iyo xadeyn ku meel gaar ah ama joogto ah waddo walbo ama gegi dawladeed walbo ama qayb ka mid ah ama isticmaaleyaal gaar ah oo la xiriiro baahida socodka gaadiidka ama qaab dhismeedka waddooyinkaas ama gagoyinkaas;

Qaraarka ku cad faqradda koowaad waa in lagu wargeliyo dadweynaha ayada oo loogu sameynaayo waddada calaamadu, ama haddii kale qalabka xayeysiinta.

Qof kasta oo ku cad gudbo waajibaadyada, mamnuucyada iyo xadeynta kor ku qoran ee waafaqsan qodobkan waxaa lagu ciqaabayaa ganaax dhan Sh. So 5 ilaa Sh. So 100.

4. Waajibaadyo, mamnuucyo iyo xadeyn la xiriiro socodka gaadiidka ee waaddada dawladdaha hoose: – Duqa magaalada, sababo la xiriiro amniga ama caafimaadka guud, ama baahi dhinaca ciidamada ah, xaaladaha waaddada ama gegooyinka dawladda hoose oo ay sababeen roobab ama sabab kale ama sababo kale ee dan guud awgeed, wuxuu qaraar sababeysan:

a) ku joojin karaa si ku meel gaar ah dhamaan dhaqdhaqaaqa gaadiidka ama qaar ka mid ah dadka isticmaalo waddada ama gegida dawladda hoose ama ku cadaadin karaa gaadiidka qaarkiis oggolaasho gaar ah;

b) ku xadidida karaa waajibaadyo, mamnuucyo ama xadeyn ku meel gaar ah ama joogto ah ee waddo walbo ama gegi dawlad hoose walbo ama qaybo ka mid ah, isticmaaleyaal gaar ah marka loo eego baahida dhaqdhaqaaqa ama qaab dhismeedka ee waddooyinkaas ama gegooyinkaas.

Maamullada dawladdaha hoose waxay kaloo:

— ku xaddidi karaan go'aan ka soo baxay Duqa aaggagga loo oggol yahay in la dhigto gaadiidka;

— kula la wareegayaan go'aan Golaha Dalwadda Hoose maamulista tooska ah ee meelaha gaadiidka la dhigto iyo ku xafidaadda gaadiidka meelo loogu talo galay arrimahaas;

— ku bixiyaan go'aan Golaha Dawladda Hoose, goobo loogu talo galay in la dhigto gaadiidka laguna xafido gaadiidka ayagoo u sameynaayo shuruudo arrintaas la xiriiro. Aagagaas waa in ay ku yaalaan meel wanaagsan si meesha gaadiidka la dhigayo aysan u xanibin qulqulka gaadiidka;

Qaraarrada ku xusan faqradda hore waa in loogu wargeliyo dadweynaha qaab loogu sameynaayo waddada calaamadu, ama haddii kale qalabka xayeysiinta.

Qof kasta oo ku xad gudbo waajibaadyadaas, mamnuucyadaas iyo xadidaddaha isbeddellada sida waafaqsan qodobkan waxaa lagu ciqaabayaa ganaax dhan Sh. So. 5 ilaa Sh. So. 100.

5. Degis dhulka waddada: – Degista dhulka waddada ah oo lagu dhiso dhismo ama lagu ciriiriyo, xataa si ku meel gaar ah, lama oggolaan karo, marka laga reebo xaaladaha ay jirto baahi ama dan gaar ah, marka arrintaas ay hor istaageyso isusocodka waddada ama yareyneysa aragga.

Degista dhulka waddada ah oo la dhigto gaadiid, laga dhisto baraako ama teendho, ama miisas ganacsi waqtiyada munaasabooyinka kala duwan ee ciyaaraha ama xuska diiniga ah ama dhaqanka ah, waxaa la oggolaan karaa oo keliya meelaha aysan ku badneen gaadiidka ama aysan ciriirineynin isusocodka gaadiidka fursad ku filanna siineyana dadka marayo.

Degista marshabiyeediga amd meelaha la marayo waxaa la oggolaan karaa ugu badnaan seddex dalool labo ballacooda, haddii aysan banaaneen meel ku filan qulqulka dadka.

6. Shaqooyinka iyo dhigashada waddooyinka: – Qofkii shaqo ku qabto ama ku dhigo waddada alaab waa in:

a) uu fuliyo shaqada si taxadar lehna u nidaamiyo alaabaha in sida ugu suurto galnimo badanna u dhowro nidaamka socoka waddada hubaalna ka dhigo marriinka.

b) uu ku xadeeyo gabbaad haboon oo si wacan u muujiyo qodaallada iyo shaqooyinka kaloo socdo;

c) uu dhigo, haddii ay dhacdo caqabad ama weecasho, xaaladaha jidxiranka ama leexadka qaar ee gaadiidka, tiro ku filan oo looxan diillin midbyo caddaan iyo guduud leh;

d) uu dhigo si waxtar leh oo joogto ahna ugu adkeeyo, habeenkii, nalal iftiin guduudan leh si shaqooyinka, godadka, keydadka alaabaha, looxaanta midibyada leh iyo deydadka oo qayb ka mid ah ay haystaan waddada, ay noqdaan kuwo u muuqdo ama loo arki karo in fogaan ahaan ay ku filan tahay;

e) uu dhigo calaamad ‘shaqo ayaa ka socoto’ labada dhinac ee u dhow shaqooyinka ama keydka;

f) uu u fuliyo shaqada sida ugu dhaqsiiyaha badan ee aan kala go’ lahayn maalmaha shaqada iyo saacadaha caadiga ah, marka laga reebo sababaha awooddooda ka weyn;

g) uu ku soo celiyo sideedi hore kana qaado goobta dhisme iyo qalab kasta oo ciriirinaayi mar allalle marka xaaladdii daruuriga ahayd ay dhamaato.

Qof kasta oo ku xadgudbo qodobbada sharcigan waxaa lagu ciqaabayaa xarig ilaa afartan iyo shan cisho ah ama ganaax u dhexeeyo Sh. So. 10 ilaa Sh. So. 200.

7. Tartanka ciyaaraha ee waddada: – Tartamada xawliga daran leh ee xayawaanka, ama gaadiidka xayawaan uu jiidaayo, gaadiid, mooto, baaskiil, ee lagu qabto waddooyinka ama meelaha dadweynuhu uu ku kulmo, waa in uu amro Guddoomiyaha Degmada. Xaaladaha tartanku uu gaarayo degmooyin badan ee isla gobolka ah, ama gobollo badan, amarka waxaa bixinaayo.

Guddoomiyeyasha Gobollada iyo Wasiirka Arrimaha Gudaha. Tartamada baaskiillada uma baahno amar, haseyeeshee abaabulayaasha waa in, ugu yaraan seddex malmood ka hor inta uusan tartanku bilaaban, ay ku wargeliyaan madaxda kor ku xusan oo iyagu awood u leh in ay wax ka beddelaan marinka sabab nabadgelyo awgeed.

Si kastaba ha noqotee, madaxda awoodda u leh waxay ku khasban yihiin in ay ku wargelyaan tartanka ka hor maamullada dawladaha hoose ee ku yaallo waddada dhinaceeda.

Abaabulayaasha tartanka ee ku xad gudbo qodobbadan waxaa lagu ciqaabi doona ganaax dhan Sh. So. 10 ilaa Sh. So. 50 haddii lagu tartamaayo xoolo ama gaadiid uu jiidaayo xoolo ama baaskiil iyo, haddii lagu tartamayo gaadiid matoor leh, waxaa la xabisi doona ilaa afartan iyo shan malmood ama iyo ganaax Sh. So. 10 ilaa Sh. So. 200.

8. Gaadiid xamuul iyo gaadiid gaar ah: – Gaadiidka xamuulka alaabta aan kala qaybsameynin marka loo fiiriyo ballacooda, culeyskoodana uu dhaafayo xadka gaadiidka loogu talo galay, baahi gaar ah darteedna ay tahay in ay ku socdaan waddooyinka iyo gagooyinka dayuuradaha, waxaa amraayo Guddoomiyaha Degmada amd Guddoomiyaha Gobolka haddii socodkooda ay daneynayaan degmooyin dhowr ah. Amarka wuu ku xiran yahay talo soo jeedinta xafiiska

farsamada oo u qaybsan socdaalka, waxaana la siin karaa marka ay iswaa-faqayaan xanaaneynta masaaxadda ama oogada waddada iyo nagaashaha farsamada.

Waa in lagu amro taxadarka iyo shuruudaha ku habboon xataa la xiriiro amniga socodka gaadiidka waa in la xaddido magdhowga waajibaayo marka waddada ama gegada dayuuradaha la baabi'yo ama la burburiyo.

Qof kastoo ku waddo gaadiid xamuul gaar ah ama ku socodsiiyo gaadiid gaar ah amar la'aan ama aan ilaalin taxadarka ama shuruudaha ku qoran amarka waxaa lagu ciqaabayaa ganaax dhan Sh. So. 40 ilaa 100 waana in uu bixiyo magdhowga la cayimi doono sida ku cad labada faqraddood ee hore.

Qof kastoo ku waddo ama ku socodsiiyo asaga oo aan fasax haysanin waxaa lagu ciqaabayaa ganaax dhan Sh. So 20 ilaa Sh. So. 50.

9. Calaamadaha, boorarka, qalabyadoo kaloo xayeysiiska iyo ilaha dhalaalayo: – Waa mamnuuc calaamadaha, boorarka iyo qalabyada kaloo xayeysiiska ah iyo ilaha dhalaalayo oo ay qaban karto isha gaadiidka waddada marayo, oo qaabkooda, sawirkooda, midabkooda ama degaanka ay suurto gal tahay sida Wasaaradda Hawlaha Guud iyo Isgaarsiinta ay qabto in ay ku dhalin karto wareer calaamadaha waddooyinka ama calaamadaha iftiimayo ee socodka waddada ama ay adkeeyaan in la garto, iyo ilaha iftiimayo ee dhalin karo ilxaax ama cawirmid lagu cawirmo.

Arrimaha ku saabsan waddooyinka ay leeyihiin Maamullada Dawladda Hoose, talada ama fikradda ku xusan faqradda kor ku tilmaaman, waxaa iska lahaanayo Duqa Magaalada. Gaadiidka waxaa ka mamnuuc ah xayeysiisyada iftiimaayo iyo nalalka leh ifcelinta oo suurto gal tahay in uu dhaliyo cawirmid ama qas iyo wareer leysku qaldo nidaamka calaamadaha.

Boorarka iyo qalabyada kaloo xayeesiis ee la ogolaaday waa ineysan dhaafin baaxadooda lix mitir oo afargeesle ah: meelaha ka baxsan magaaladaha waa inaan la dhigin masaafu ka yar labo boqol mitir ka hor iyo ka dib calaamadaha waddooyinka, iyo waa in aan la dhigin masaafu ka yar seddex mitir soohdinta waddada gaadiidku maro.

Boorarka iyo qalabyada kaloo xayeesiis ee aan waafaqsaneen qodobbada sharcigan waa in laga qaado, ayada oo kharajka uu bixinaayo milkiilaha muddo aan ka badneyn shan iyo toban maalmood gudohood oo lagu cayimaayo digniinta isla leh waddada.

Haddii ay dhamaato muddada ku qoran digniinta, hey'adda ayaa ka qaadeyso ayada oo kharajka ku baxana ay ka qaadeyso milkiilaha.

Qof kastoo oo dhigo boorar ama qalab kaloo xayeesiis ah ama la'aan ama ku xad gudbo amarrada kale ee qodobkan waxaa lagu ciqaabayaa ganaax dhan Sh. So 20 ilaa Sh. So 60.

CINWAANKA 2AAD Calaamadaha waddooyinka

10. Calaamada waddada: – calaamadaha waddooyinku waxay tilmaamaan khatar, amar iyo tilmaan.

Dawladda iyo dawladaaha hoose, waddooyinkooda, waxay ka taxadaraan in ay ku dhejiyaan calaamadaha khatarta iyo kuwa amarrada, iyo marka loo baahdo calaamadaha wax tusaaleeya.

Maamulka Dawladda Hoose waxaa waajib ku ah in ay dhigaan meelaha la deggan yahay calaamada goob walba tusaaleeyo.

Calaamadaha waddooyinku waa in si waxtar leh loo xanaaneeyo iyo, haddii lagama maarmaan ay noqoto lagu kordhiyo qalab ammaan oo nal ifcelin leh.

11. Calaamadaha waddada gaadiidka: – Calaamadaha waddooyinka lagu calaamadaynayo ee meelaha baabuurta ay mareyso, oo lagu smeynayo kharajka dawladda iyo kan dawladda hoose, waxayna ka kooban yihiin, sida calaamada joogga ah iyo mid dadban iyo calaamado kale.

Calaamadaha joogga ah oo ka sameysan yihiin diillimo xiriirsan oo isdaba yaal waxay xadeynayaan seedka ama socodka waana in aan laga tallaabin.

Gaadiidku ma ku socon karaan socodka fardaha diillimooyinka korkooda.

Diillimooyinka joogga ah ee ku sameysan darafka waddada gaadiidku marayo waxay muujinayaan xuduudka.

Diillimooyinka joogga ah ee ku sameysan dhexda waddada gaadiidku marayo waxay kala soocayaan waddada; haddii ay yihiin kuwo aan kala go' lahayn, waa mamnuuc dhaafidda; haddiise ay yihiin kuwo kala go'an go'an dhaafiddu waa la oggol yahay.

Calaamadaha isdhaafsan waxay ka sameysan yihiin diillimo aan kala go' lahayn iyo kuwo kala googo'an.

Calaamadaha aan kala googo'neyn ee isdhaafsan waxay caddeynayaan barta ay wadayaashu istaagayaan haddii ay jirto sabab calaamad joogsi.

Meelaha ay waddada ka goyaan dadka lugeynaayo waxaa lagu xaddidaa diillimo kala googo'an oo leh calaamadda dameerfarowga.

Diillimooyinka caddeynaayo isgoosyada dadka lugeynaayo waxay noqon karaan kuwo aan kala googo'neyn marka uu midkood xaddidaayo xataa barta wadayaasha gaadiidku ay u istaagayaan calaamad istaagid.

Waxaa loo ictibaarayaa diillimo aan kala googo'neyn masaamiirta safka ah ama waxyaabo kaloo sida joogga ama dadban.

Calaamadaha kale waxaa loo adeegsanayaa si loo tilmaamo jihooyinka, meelaha ka reeban dhaqdhaqaaqa, xayiraadda waddada inta baabuurta marto, meelaha ay baabuurta joogsato, si loo xadeeyo meelaha baabuurta la dhigo ama meelaha la midka ah.

Calaamadaha meelaha ay baabuurta marto waxaa lagu dhameestiri karaa qalab iftiin oo ifcelin leh.

Qof kasta oo aan ilaalin dhaqanka calaamadaha meelaha ay baabuurta marto ay tilmaamayaan, haddii falku uusan ka dhalan dembi culus, waxaa lagu ciqaabayaa ganaax Sh. So. 5 ilaa Sh. So. 25.

12. Calaamadaha gacmeed ee ciidanka waddooyinka.

— Calaamadaha gacmeed ee ay sameeyaan ciidanka u xilsaaran si loo nidaamiyo gaadiidka waa sida soo socoto:

a) gacan fidsan oo dadab u ah jihada caadiga ah ee socodka si loo mamnuuco marista,

b) gacan fidsan oo dadab u ah jiho dheer ee socod si loo oggolaado marista;

c) hal gacan oo si toos ah u taagan, si loo mamnuuco marinka keliya ee ku toosan gacanta kor loo qaaday.

d) gacan fidsan oo leh dhaqdhaqaaq gacan dheellineyso si loo codsado taxadar loona yareeyo xawaaraha dariiqa ku xiga gacanta kor u taagan.

Ciidaanku si ay u fududeeyaan gaadiidka, waxay dedejin karaan socodka gaadiidka waxay kaloo joojin karaan ama leexin karaan gaadiidka ka imaanayo aag sugan.

Qof kastoo ku xad gudbo amarrada ciidanka nidaaminayo gaadiidka waxaa lagu ciqaabayaa ganaax dhan Sh. So 5 ilaa Sh. So 25.

Haddii wadaha gaadiidku sii wato socodkiisa inkastoo ciidanku ay ka mamnuuceen in uu maro, waxaa lagu ciqaabayaa ciqaab iyo ganaax u dhexeeyo Sh. So 5 ilaa Sh. So 30.

13. Mamnuucida calaamado kala duwan: - Waa mamnuuc in la adeegsado calaamado ka duwan kuwo u dhigan, waxaa kaloo mamnuuc ah in la adeegsado kuwo ka duwan kuwa u dhigan.

CINWAANKA 3AAD

Gaadiidka guud ahaan

Cutubka 1aad

Qeexidda iyo kala qaybinta gaadiidyada

14. Qeexidda gadiidyada. – Sida waafaqsan qodobbada sharcigan waxaa loola jeeda gaadiid gaadiidka ay wadaan dadka kuna wareega wadooyinka, marka laga saaro kuwa matoorka la', oo ay isticmaalaan caruurta ama dadka curyaaminta ah.

15. Kala qaybinta gaadiidka – Gaadiidka waxay u qaybsamaan:

- a) gaadiidyada gacmaha;
- b) gaadiidka uu jiido xayawaan;
- c) baaskiil;
- d) baaskiil matoor leh;
- e) mooto;
- f) baabuur;
- g) rimoor;
- h) makiino beereed

16. Gaadiidka gacmaha iyo kuwo uu jiido xayawaanka

- gaadiidka loogu talo galay xamuulka dadka;
- gaadiidka loogu talo galay guud ahaan xamuulka wax kasto;
- gaadiid beereed oo loogu talo galay in wax lagu qaado, si gaar ahna loogu isticmaalo beeraha.

17. Baaskiil. – Baaskiilladu waa gaadiid leh labo lugood iyo wax ka badan oo ku shaqeynayo dhaqaajinta murqaha oo lagu riixo badeelaha ama qalab la mid ah.

18. Baaskiil matoor leh: baaskiillada matoorada leh waa gaadiid matoor oo leh labo ama seddex lugood oo dabecadaha soo socdo leh:

- a) mugga silindiriisuna uu qaadayo ilaa 50 cmc.
- b) awoodiisuna ay gaareyso ilaa 1,50 CV.
- c) culeyska matoorkuna uu gaarayo ilaa 16 kg.
- d) awoodda lagu horumarinayo xawaare ilaa 40 km saacaddiiba oo ku socda waddo fidsan.

19. Mooto: – Mooto waxaa loola jeedaa gaadiidka matoor silindraato ah leh oo ka badan 50 cmc labo ama seddex lugoodna leh oo ka kooban:

- dhugdugley iyo mooto qafilan: waa gaadiid kala leh laba ama seddex lugood, looguna talo galay in lagu qaado dad;
- mooto qafilan: waa gaadiid seddex lugood leh oo loogu talo galay in wax lagu xamaalo;
- mootooyinka: waxaa loogu talo galay in lagu xamaalo dadka iyo wayaabaha;

20. Baabuur: – Baabuurta ka kooban kuwo matoor iyo afar lugood leh waxay u qaybsamaan:

- a) baabuur: gaadiid loogu talo galay in lagu qaado dadka, lahaan karo ilaa 9 kursi ugu badnaan oo uu ku jiro kursiga wadaha;
- b) Bas: waa gaadiid loogu talo galay in lagu qaado dadka, lehna 9 kursi wax ka badan oo

u ku jiro kursiga wadaha;

c) Baabuur weyn: waa gaadiid oo si gaar ah loogu talo galay in wax loogu qaado iyo baabuur wax gooni ah lagu isticmaalo ama baabuur loogu talo galay in lagu xamaalo wax gooni ah ama baabuur loogu talo galay in lagu xamaalo wax khaas ah; baabuurta jooqto ahaanta u leh qalab khaas ah oo lagu isticmalo (wiish, banka biyaha iwm); baabuur lagu qaado wax khaas ah waa baabuurta loogu talo galay in lagu qaado dadka xaalado gaar ah ama shey gaar ah goonina la ah qalab gaar ah oo la xiriiro hadafkaas (baabuurta bukaanqaadka, baabuurta qaboojiyaha);

d) baabuurta sida iskudhaf ah loogu qaado dadka iyo xamuulka;

e) baabuur isjiid: waa baabuur wada jira oo ka sameysan labo qaybood oo kala soocan, laakin xiriirsan oo mid uu yahay dhaqaajiye;

21. Rimoorka: – Rimoorku wuxuu ka kooban yahay baabuur aan lahayn qalab lagu kiviyo ama matoor, waxaana loogu talo galay in baabuur uu jiido, wuxuuna u qaybsamaa:

— rimoor qaado dadka;

— rimoor qaado xamuulka;

— rimoor qaado dadka iyo xamuulka;

— gaari yar - waa gaari labo lugood wax ka badan aan lahayn oo loogu talo galay in lagu xamaalo alaabta, qalabka iyo wax la mid ah, uuna jiidaayo gaadiid, waxaa loo ictibaarayaa qayb ka mid ah gaariga.

22. Gaadiidka beeraha. – Wuxuu u qaybsamaa:

— cagafta beeraha;

— korontodhaliye iswado ee loo isticmaalo beeraha;

— mootobeereed.

23. Makiinadaha hawlgalka. – Waa makiinadaha iswado ama la jiido iyo injiinka gacanta lagu qaado oo looga hawlgalo dhismooyinka iyo dayactirka waddooyinka, soo celinta kala hagidda baabuurta iyo fulinta shaqooyin kale.

Cutubka 2aad

Qodobba caam ah oo ka wada dhexeeyo gaadiidka

24. Xuduudka cabirka. – Baabuur kasta, oo ay ku jiro xamuulkiisa, waa inuu awoodaa inuu iska diiwaan geliyo cabir m. 2.50 oo ballaar ah iyo m. 4.50 joog ka sarreyo heerka wadada.

Dhererka guud, oo ay kujiraan qaybaha iskuxiran, waa inaysan ka badnaan 6 mitir baabuurta leh hal bistan, 10 meter baabuurta labada bistan iyo 11 meter baabuurta leh sedexda bistan.

Basaska leh labada bistan waa loo oggol yahay dhererka 11 meter.

Dhererka rimoorka waa in uusan ka badan 6 meter haddii uu yahay hal bistan 7,50 meter haddii uu yahay labo bistan iyo 8 meter haddii yahay 3 iyo wax ka badan ee bistan.

Dhererka guud ee isjiid (baabuurka iyo rimoorkiisa) waa in uusan ka badan 18 meter.

Dhereerka guud ee baabuur isjiide ah waa in uusan ka badan 14 meter.

Bobiinka labadiiisa daraf iyo dhexdaba waa in uusan ku dhegin wareegga sare ee baabuurka.

Makiinadaha ka hawl galo waddooyinka ayaga kuma jiraan xadeyntan.

Qof kasta oo ku xad gudbo qodobbada sharcigan waxaa lagu ciqaabayaa ganaax dhan Sh.So 30 ilaa Sh.So 200.

25. Culeyska ugu badan ee baabuurta. – Isugeynta culeyska guud ee rarka baabuur ama rimoor, wuxuu ka sameysan yahay culeyska baabuurka oo uu u ku jiro rarka kamana badnaan karo 10 tan baabuurta leh hal bistan, 14 tan baabuurta leh labada bistan, 18 tan baabuurta leh seddexda bistan, 22 tan baabuurta leh 4 bistan iyo wax ka badan.

Xaaladaha basaska loo adeegsado hawlaha magaaloooyinka, culeyskiisa guud oo u ku jiro rarka waa in uusan ka badan 15 tan haddii uu laba bistan yahay, 19 tan haddii uu yahay 3 bistan.

Miisaanka buuxa ee baabuur iyo rimoorkiisa ama baabuur isjiide ah waa in uusan ka badan 18 tan haddii uu yahay 3 bistan, 28 tan haddii uu yahay 4 bistan iyo 32 tan haddii uu yahay 5 bistan.

Wax kasta oo uu yahay nooca gaariga ama rimoorka culeyska ugu badan ee bistan waa in uusan ka badan 10 tan, iyo culeyska labada bistan ee isku dhow oo isu jiro fogaan ka yar labo meter labadooda (bistan tandem) kama badan karo 16 tan guud ahaan. Cadaadiska buufinta ama aariyeynya kama badan karo si kastaba nooc kasta ee lug baabuur 7 kg. cm².

Qof kastoo ku xad gudbo qodobbada sharcigan waxaa lagu ciqaabayaa ganaax dhan Sh.So. 30 ilaa Sh.o. 200.

26. Taargo khaas u ah baabuurta waaweyn iyo basaska. – Milkiileyaasha baabuurta waaweyn iyo basaska waxaa laga rabaa in ay taargaha ku dhejiyaan meel laga arki karo ee dhinaca midigta baabuurka, taargo wato caddeymaha soo socdo: magaca milkiilaha, taargaha iyo mugga baabuurka. Qofkii ku xad gudbo qodobbada sharcigan waxaa lagu ciqaabayaa ganaax dhan Sh.So. 5 ilaa Sh.So. 30.

27. Jiidis baabuur. – Baabuur jiidikaro ma jiro hal baabuur wax ka badan. Hal baabuur wuxuu jiidii karaa baabuur kale oo aan rimoor ahayn marka baabuurkan ayan suurtagal u ahayn in cillad darteed uu la socdo ama uu ka maqan yahay qalab muhim ah. Awoodda lifaaqa, qaabka jiididda, anshaxa iyo taxadarka wadista waa inay buuxiyaan shuruudaha ammaanka ee socodka gaadiidka.

Qofkii ku xadgudbo qodobbada sharcigan waxaa lagu ciqaabayaa ganaax dhan Sh.So. 5 ilaa Sh.So 30.

CINWAANKA 4AAD

Baabuurta xayawaanku jiido iyo baaskiillada

28. Qalabka fariinka/breegga ee baabuurta xayawaanka uu jiido- – Baabuurta xayawaanka jiido waa in ay lahaadaan qalab fariin/breeg waxtar leh diyaarna u ah in waqti kasta si fudud oo xasilloon loo xukumi karo.

Waxaa mamnuuc ah qalabyada fariinka/breegga oo si toos ah u saameynaayo wejiga/laamiga waddada.

Qof kastoo ku xadgudbo qodobbada sharcigan waxaa lagu ciqaabayaa ganaax dhan Sh.So. 5 ilaa Sh.So. 25.

29. Aaladaha digniinta muuqaalka ee baabuurta uu jiido xayawaanku. – Baabuurta xayawaanku jiido waa in ay ku lahaadaan labo nal oo cad cad wejiga hore, laba kale oo gudgududanna gadaal, waana in ay lahaadaan hal ama labo qalab nal ifcelin oo guduudan.

Qof kastoo ku xad gudbo qodobbada sharcigan waxaa lagu ciqaabayaa ganaax dhan So.Sh 5 ilaa So.Sh. 25.

30. Taargaha baabuurta uu jiido xayawaanka. – Dhammaan baabuurta waa in ay lahaadaan taargo ay bixisay dhaqan gelisayna Maamulka Dawladda Hoose iyo Degmooyinka. Taargo kastana waa in uu ka muuqdo tilmaanta goobta iyo nambar isdabajoog ah.

Qof kastoo ku wareego gaadiid xayawaan uu jiidayo oo aan lahayn taargaha kor ku xusan waxaa lgu ciqaabayaa ganaax dhan Sh.So, 20 ilaa Sh.So. 60.

Marka laga reebo xaaladaha falka uu keenaayo dembi culus, qofkasta oo si sharci darro ah u farsameeyo ama gado taargo baabuurta xayawaaku jiido, ama isticmaalo taargo si sharci darro ah loo sameeyay, waxaa lagu ciqaabayaa xarig ilaa hal bil ah iyo ganaax dhan So.Sh 20 ilaa So.Sh. 100.

31. Qalabyada fareenka/bregga iyo qalabyada baaqidda maqalka iyo muuqaalka baaskiillada.

– Baaskiilladu waa in ay lahaadaan taayar iyo:

- a) si loo joojiyo: labo qalab oo kala madaxbanaan diyaarna u ah in si waxtar leh ugu falgasho mid lugta hore tan kalena lugta dambe;
- b) baaqyada maqalka ah: gambaleel/dawan;
- c) baaqyada muuqaalka ah: nal cad ama gaduudan oo qaybta hore ah; nal gaduudan ama qalab nal gaduudan oo ifcelin leh oo qaybta dambe ah.

Qodobbada ku qoran xarafka b) iyo c) laguma dabbaqayo baskiillada marka loo isticmaalay tartatannada isboortiga.

Qof kastoo ku wareego baskiil aan taayaro lahayn ama ay ka maqan yihiin qaar ka mid ah qalabyada fareenka ama qalabyada baaqidda maqalka ama muuqaalka ama aan waafaqsaneyn qodobbada ku xusan sharcigan, waxaa lagu ciqaabayaa ganaax dhan Sh. So. 5 ilaa Sh. So. 25.

CINWAANKA 5AAD

Baabuurta Matoorka Leh

Cutubka 1aad

Qalabka baabuurta matoorka leh

32. Qalabyada fareenka/bregga rimoorka- – Baabuurta waa in ay ku qalabeysan yihiin:

- a) qalab adeeg fareen/breeg oo haddii la qabto, suurta gelinaayo in uu hagaajiyo marshada/geerka iyo in uu celiyo sida ugu dhaqsiiyaha badan, si kasta oy noqoto xaaladda xamuulka iyo xaaladda degaandegga ee waddada;
- b) qalab freen/breeg gacmeedka oo celiyo xataa marka uu maqan yahay wadaha gaadiidkana uu ku sugan yahan waddo hoobad ah.

Isjiidyada rimoorkoodu ha noqdo mid loogu talo galay in dad lagu qaado iyo isjiid iyo rimoor ama nus-rimoor ha noqdo culeyskiisa guud ee xamuul ka badan yahay 35 ql, qalabka adeegga freenka/breeggu waa in uu noqdo mid isdabajoog ah oo aan kala go' lahayn.

Qof kastoo ku wareego gaadiid oo ay ka maqan yihiin qalabyada freenka ama aan waafaqsaneyn qodobbada sharcigan waxaa lagu ciqaabayaa ganaax u dhexeeyo Sh. So 40 ilaa Sh. So 100.

33. Qalabka freenka rimoorrada. – Rimoorka culeyskiisa guud uu ku jiro rarkiisa kana sareeyo 750 kiilograam waa in uu lahaado qalab freen oo ku shaqeynaayo lugaha oo dhan.

Rimoorka ay fatuurad jiidasyo ama uu jiidaayo baaruur xamuul iskudhaf ah waa in ay wada lahaadaan qalab adeeg freen.

Rimoorradu waa in ay lahaadaan qalab freen oo ku joojinaayo xataa waddooyinka hoobadka ah.

Rimoorrada loogu talo galay in lagu qaado dadka, qalabka adeegga freenka waa in uu yahay joogto ah oo isawado, kaas oo xaqiijinaayo joogsi marka uu jiro kala go'o.

Rimoorrada, marka laga soo tago kaawada wax lagu jiido, waa in lagu xiriiriyo matoorka ayada oo lagu xiraayo silsilad dhumuc adag oo xaqiijineyso waxtarka habshaqeynta.

Qof kastoo ku wareego rimoor ay ka maqan yihiin qaar ka mid ah qalabyada freenka ama aan waafaqsaneyn qodobbada sharciga waxaa lagu ciqaabayaa ganaax dhan Sh.So.20 ilaa Sh.Sh.60.

34. Qalabyada freenka/breegga mootooyinka iyo baaskillo matoor leh. – Mootooyinka iyo baaskiillada matoorka ee labada lugood leh waa in ay lahaadaan labo qalab freen oo kala madax banana oo mid uu ku xiran yahay lugta hore kan kalena lugta dambe.

Mootooyinka seddexda lugood leh, haddii ay helaan laguna kordhiyo qalab dhugdugley oo dhinac ah, waxaa ku filan qalabyada freenka ee kan dambe.

Dhamaan mootooyinka iyo baaskiillada matoorka ee seddexda lugood leh waa in ay lahaadaan labo qalab freen oo kala madax banaan oo suurto gelin karo istaajinta dhamaan taayarrada.

Qalabka freenka waa in ay suurto gelin karaan joojinta gaadiidka sida ugu waxter iyo dhaqsiyo badan.

Gaadiidka ku tilmaaman faqradda seddexaad waa in uu lahaado qalab freen oo joojin karo xataa haddii uu wadaha maqan yahay uuna ku sagan yahay waddo hoobad ah.

Qof kstoo ku wareego gaadiid ama baaskiil matoor leh oo ay ka maqan yihiin qaar ka mid ah qalabyada freenka ama aan waafaqsaneen qodobbada sharcigan waxaa lagu ciqaabayaa ganaax dhan Sh.So. 20 ilaa Sh.So 60.

35. qalabyada baaqista muuqato iyo ifitiiminta. – Baabuurta, mootooyinka iyo baskiilladu waa in ay hore ku lahaadaan nalal leh qalab cad ama jaallo qaybta dambana ku lahaadaan nalal gaduudan; rimoorradana waa in ay ku lahaadaan qaybta hore qalab nal ifceliye oo cad qaybta dambana ku lahaadaan nalal gaduudan.

Baabuurtaas waa in ay ku lahaadaan oo kale qaybta dambe qalab nal ifceliye gaduudan.

Baabuurta iyo mootooyinku waa in ay lahaadaan fanaaliye laaliyo nal cad ama jaallo ah oo xaqiijin karo ifinta qayb ballaaran oo waddada ah asaga oo baabi'inaayo cawirmida isgoosyada. Waxaa loo oggol yahay fanaaliye marsha gadaaleed oo leh nal cad oo aan lagu cawirmeynin.

Baaskiillada matoorrada leh waa in ay lahaadaan oo keliya fanaaliye oo nalkiisa aan la cawirmeynin.

Baabuurta, mootooyinka iyo rimorraduba waa in ay lahaadaan nalal istaajin guduudan, gadaal laga arki karo, shidmi karana marka waddudu qabto qalabka freenka.

Baabuurta cabirkoodu aan caadiga ahayn waa in ay hore ku lahaadaan nalal buuxo ee cad iyo qaybta dambana ku lahaado nalal buuxo ee guduudan; rimoorradana cabirkoodu aan caadiga ahayn waa in iyaguna ku lahaadaan qaybta dambe nalal buuxo ee guduudan.

Rimoorradu waa in ay lahaadaan qalab dhinaceed ee nal ifceliye casuur bey ah.

Taargaha dambe ee aqoonsiga waa in lagu ifiyo nal cad.

Intaa waxa u dheer, dhammaan tareennada leh taayir ku lifaaqan waa in ay ku qalabaysan yihiin korantada iftiin hoosaadka ah oo ka kooban labajibbaarane laba jibbaaran cm. 20 dhinaca, ama wareeg ah cm. 20, dhexroor ah, oo ka dhigaya xagal dhererkiisu yahay 16 cm oo leh midab huruud ah oo muuqda, oo aan dhalaal lahayn. dhinaca, kaas oo kuxiran buluug mugdi madow ah oo u soo bandhig farta sare dusheeda; Digniintani waa in lagu meeleyaa khadka dhexe ee cagaf-cagaf, dusha sare, gudaha dulucda gaariga oo in yar ka leexanaysa wax aan ka badnayn 25 cm. Cid kasta oo ku wareegeysa gaari uu ka maqanyahay aaladaha loo qoondeeyay mid ka mid ah aaladaha muuqaalka ama iftiinka nalalka ama aalad kasta oo gaarigu leeyahay qalab uusan u hogaansanayn qodobbada waxaa lagu ciqaabayaa ganaax dhan Sh.So.5 ilaa Sh.So 30.

36. Qalabyada calaamadeynta maqalka. – Baabuurta, mootooyinka iyo mootooyinka matoorka leh waa in ay lahaadaan qalab calaamadeyn maqal ah.

Baabuurta iyo mootootyinka loogu talo galay adeeg booliska ama dabdemiska, iyo gaadiidka ambalansada, waa loo sameyn karaa qalab digniin dheeraad ah.

Qof kastoo ku wareego gaadiid aan innaba lahayn qalabyada calaamadeynta maqalka, ama qaar ka mid ah qalabyada ku xiran gaadiidka ayna ahayn kuwo waafaqsan qodobbada sharciga, waxaa lagu ciqaabayaa ganaax u dhexeeyo Sh.So. 5 ilaa Sh.So. 25.

37. Qalabyada qaaca iyo qiiqa soo saaro ee baabuurta matoorka leh. – Dufuneynta matoorka iyo diyaarinta tashiilka iskujirka hawada iyo shidaalka ee matoorka waa in la lagu koontroolaa qalab loogu talo galay, si tubooyinka wasaqda soo saaro aysan u bixin qiiq iyo qaac muuqdo.

Qof kastoo ku xad gudbo qodobbada sharcigan waxaa lagu ciqaabayaa ganaax dhan Sh.So 5 ilaa Sh.So 25.

38. Qalabtada shanqareebka ee marsha gadaaleedka iyo joojinta. – Baabuurta, motooyinka iyo mootootyinka matoorka leh waa in ay lahaadaan qalab u qalmo in uu yareeyo dhawaaqa matoorka uu soo saaro.

Baabuurta iyo mootootyinka culeyskooda ka badan yahay 350 kiilograam, waa in marsha/geer gadaaleedkoodu uu lahaado qalab.

Baabuurta iyo rimoorrada uu culeyskooda guud uu ka badan yahay 35 ql, waa in ay lahaadaan qalab afdhuuban oo ka celinaayo gaariga inuu dhaqaaqo marka qalabka freenka/geerka uu shaqeyn waayo.

Qof kastoo ku wareego gaadiid aan lahayn qalabka shanqareed ama aan waafaqsaneyn qodobbada sharcigan waxaa lagu ciqaabayaa ganaax dhan Sh.So 5 ilaa Sh.So 25.

39. Aragga. – Baabuurta iyo mootootyinka oo laga reebo baskiillada, waa in loo sameeyo qaab aragti oo waduhu u suurto gelinayso in gaadiidka uu u waddo si taxadar leh. Sidoo kale waa in ay lahaadaan qalab haad ama muuraayad uu gadaal wax ka arki karo taas oo u suurto gelinayso aragtida waddada ka dambeyso.

Dhamaan muraayadaha gaadiidka iyo mootootyinka waa in ay ka sameysn yihiin walax aan la beddeli karin, si qumanna leyskaga arki karo, taas oo aan qaabxumeyneynin shayga laga dhex arkay muraayadda iyo sida ay u badan tahay in aysan soo saarin firir xun haddii ay dhacdo in muraayadaha ay jabaan.

40. Macluumaadka aqoonsiga. – Babuurta, mootootyinka iyo rimoorrada waa in si muuqato looga arki karo shirkadda ama warshadda soo sameysay, astaanta shirkadda sameysay, nooca gaadiidka iyo nambarka talaayada ama qalfoofka, iyo nambarka matoorka gaadiidka iyo mootootyinka.

Xaaladaha nambarka aqoonsiga qalfoofka ama matoorka la beenabuuro, la beddelo, uu ka maqan yahay ama aan la aqrin karin, waa in xafiiska awoodda u leh uu u sameeyo nambar astaan u ah, oo raacsan calaamadda astaanta u ah isla xafiiska.

Haddii aysan arrintu ahayn dembi aad u culus, qof kastoo beenabuuro, beddelo, tirtiro ama mid aan la akhrin karin ka dhigo nambarka aqoonsiga qalfoofka ama talaayada ama matoorka hal baabuur ama rimoor waxaa lagu ciqaabayaa xarig u dhexeeyo seddex ilaa lix bilood.

41. Isticmaalka gaadiidka, mootootyinka iyo rimoorrada. – Gaadiidka, mootootyinka iyo rimoorrada waxaa loogu talo geli karaa in loo isticmaalo:

1. isticmaal khaas ah;
 - a) in lagu qaado dad;
 - b) in lagu qaado dad gaadiid ama mootootyinka oo dadka wata gaadiidka ama mootootyinka leh ugu talo galeen iney kireeyaan darawel la'aan.
 - c) in lagu qaado dad gaadiid ama mootootyinka oo dadka gaadiidka ama mootootyinka leh ugu talo galeen iney ku kireeyaan darawel;
 - d) in lagu qaado xamuul;

- e) in aan isku mar lagu qaadin dad iyo xamuul;
- f) in si isku dhaf ah loogu qaado dad iyo xamuul;
- g) in wax lagu jiido;
- h) in wax khaas ah lagu isticmaalo ama wax khaas ah lagu qaado;

2. isticmaal guud:

- a) in lagu qaado dad ama xamuul ee adeega khadka;
- b) in lagu qaado dad ama xamuul ee adeega khadka;

Qof kastoo ku xadgudbo qodobbadan waxaa lagu ciqaabayaa ganaax dhan Sh.So 70 ilaa Sh.So. 200

42. Xamuul iskudhaf ah. – Xamuulka isku dhafka ah ee dad iyo xamuul oo lagu qaado gaadiid loogu talo galay in lagu qaado alaab waa mamnuuc:

1. wadooyinka dhaadheer ee u adeego adeegyada joogtada ah ee adeegyada khadka;
2. marka gaadiidka uu qaadayo badeeco gaar ahaan khatar ah, sida walxaha qarxo, walxaha shidmi og ama badeeco kale oo khatar ah culeyskooda dartiis, fuustooyinka, biro qanax ah, alaab milantay ee afar-addinle ah;
3. marka qofka rakaabka ah uu yahay qof ku sugan meesha ugu dheer taagga gaadiidka ama gawga mugga baabuurka;
4. marka tirada dadka xamuulka ah ee saaran uu ka badan yahay shan iyo toban;
5. marka culeyska dadka iyo badeecadda ay ka badan yihiin mugga baabuurka: sidaas darted culeyska qof kasta waxaa loo ictibaarayaa mid la mid ah todobaatan kiilogram;
6. rimoorrada dushooda.

Mamnuucyada kor ku qoran laguma dabaqaayo dadka saaran kabiinka.

Baabuurta qaaddo dad iyo badeeco oo iskudhaf ah ma ku socon karaan xawaare ka badan 50 kiilometer saacadiiba.

Si loogu isticmaalo baabuur loogu talo galay xamuul iyo dadba waxaa loo baahan yahay in baabuurku uu ka haysto oggolaansho madaxda xafiiska maamulka isgaarsiinta ee awoodda leh.

Qof kastoo ku xadgudbo qodobbada sharcigan waxaa lagu ciqaabayaa ganaax dhan Sh.So 70 ilaa Sh.So. 200.

43. Warqadda socodka iyo isdiiwangelinta. – Baabuurta, mootooyinka iyo rimoorrada si ay u socdaan waa in ay si cad u lahaadaan warqadda socodka iyo isdiiwaangelinta: warqadda socodka waxaa bixinaayo xafiiska awoodda u leh ee waaxda isgaarsiinta.

Warqadda socodka waxaa ku cad macluumaadka isdiiwaangelinta, aqoonsiga iyo halka lagu sameeyay iyo isticmaalka loogu talo galay baabuurka.

Warqadda socodka rimoorka ama rimoor nuskiisa waxaa lagu tilaamaa xataa nooca matoorka, marka loo eego waxyaabaha ama arrimaha la xiriira dabecadaha lagama maarmaanka ah ee sugaayo shuruudaha damaanadqaadayo amniga iyo awoodda jiididda.

Qof kastoo ku xadgudbo qodobbada sharcigan waxaa lagu ciqaabayaa ganaax dhan Sh.So. 10 ilaa Sh.So. 50.

44. Lumista warqadaha socodka. – Haddii ay kaa lumaan, lagaa xado ama lagaa kharibo warqadaha socodka, qofka daneynaayo waa in, 48 saacadood gudohood ugu dacwodo madaxda booliiska, kuwaaas oo siinayo warqad rasiid ah.

Rasiidka wuxuu u suurto gelinayaa in baabuurku uu si kumeel gaar ah uu u socdo. Haddii soddon maalmood ay ka soo wareegto maalintii uu dacwada keenay, warqad socodkana aan la cusbooneysiinin, waxaa la soo saarayaa warqad cusub ee la xiriirto socodka baabuurka.

Qofkii ku xadgudbo qodobbada sharcigan waxaa lagu ciqaabayaa ganaax dhan Sh.So 5 ilaa Sh.So. 25.

45. Wareejinta milkiyadda iyo degaanka. – Wareejinta milkiyadda baabuurka, mootada iyo rimoorka iyo wareejinta degaanka milkiilaha waa in ay ku wargeliyaan xafiiska waaxda isgaarsiinta dadka daneynaayo kuwaasoo, soddon maalmood gudahooda, geynaayo dokumentiyada: xafiiska kor ku qoran, shaqadiisa cadiga ah ee awoodda uu u leeyahay ka sokow, ku qoraayo isbedellada warqadda socodka.

Qof kastoo ku xadgudbo qodobbada sharcigan waxaa lagu ciqaabayaa ganaax dhan Sh.So 10 ilaa Sh.So. 50.

46. Dhicidda warqadda socodka baabuurta, mootooyinka iyo rimoorka. – Qofka ku qoran warqadda socodka ee gaaadiid, mooto ama rimoor waa in uu u sheego 30 maalmood gudohooda xafiiska waaxda isgaarsiinta, burburinta, duminta ama dhoofinta dibedda, asagoo soo celinaayo warqadda socodka iyo taargaha.

Qofkii ku xadgudbo qodobbada sharcigan waxaa lagu ciqaabayaa ganaax dhan Sh.So. 5 ilaa Sh.So 25.

47. Dib u eegis. – Wasiirka Wasaaradda Hawlaha Guud iyo Isgaarsiinta, dekreeto lagu soo saaro faafinta rasmiga ah, wuxuu dib ugu laabasho ku sameyn karaa, muddo shan sano aan ka badneen dib u eegis guud ama mid gaar ah gaadiidka iyo mootoqafilan oo seddex lugood leh oo si khaas ah loo isticmaalo iyo dhugdugley si loo hubiyo haddii ay jiraan shuruudaha badbaadada ee socodka iyo sharqan yarida gaadiidka .

Gaadiidka iyo mootooyinka aan ku jirin faqradda kor ku qoran, kuwa dadka lagu qaado, kuwa la kireysto ama la ijaarto iyo rimoorka, waa in sannad walbo la geliyo fiiro lagula laabto.

Gaadiidka, mootooyinka iyo baaskiillada matoorka leh waxaa lagula laabanaa fiiro oo keliya ama dib ayaa loo eegayaa marka ay jirto sabab muujineyso in aysan waafaqsaneyn shuruudaha sharqanreeb.

Qof kastoo ku socdo gaadiid aan soo marin dib u eegista waxaa lagu ciqaabayaa ganaax dhan Sh.So 10 ilaa Sh.So 30.

Warqadda socodka dhaqsi ayaa lagala noqononayaa qofkii ay ku caddaato in uu ku xadgudbay waxaana loo dirayaa xafiiska waaxda isgaarsiinta awoodda u leh, waxaana loo soo celinayaa marka lagu fuliyo amarka uu jebiyay.

Cutubka 3aad Taargaha aqoonsiga

48. Taargaha baabuurta, mootooyinka iyo rimoorrada:

a) Targaha dambe:

Taargaha aqoonsiga ee baabuurta waa mid bir ah ama walxo kale lehna shuruudo adkeysii iyo in aan la noocrogi karin, lehna qaab laydi leh, dhererkiisuna yahay 275 mm, jooggiisuna yahay 220mm, xagalladiisuna ku wareegsan yihiin afar dalool oo leh 5 mm dhexoor.

Waxay keeneysaa qaab lagu sharraxay caddaan dhinaca salka ka madaw.

Calaamadda diiwaangelinta gawaarida, oo lagu sameeyay magacyo laga soo qaaday xarafka kore ee Gobolka iyo ayada oo uu ka hooseeya tiro, oo calaamadda rasmiga ah la dhexgeliyay ereyada kor ku xusan iyo ereyga Soomaaliya.

b) Taargaha hore:

Taargaha hore ee baabuurta waa mid bir ah ama walxo kale lehna shuruudo adkeysii iyo in aan la noocrogi karin, lehna qaab laydi leh, dhererkiisuna yahay 267 mm jooggiisuna yahay 62,165 mm, xagalladiisuna ku wareegsan yihiin afar dalool oo leh 5 mm dhexoor.

Waxay keeneysaa qaab lagu sharraxay caddaan dhinaca salka ka madow oo ku qoran hal sadar, tilmaamaaha ku qoran taargaha aqoonsiga ee hore oo laga saaray ereyga Soomaaliya.

Baabuurta iyo mootooyika si ay u socdaan waa in ay gadaal ku lahaadaan taargo aqoonsi oo uu ku qoran yahay xogta diiwaangelinta.

Xogta diiwaangelinta gaadiidku waa in lagu qoro taargo kale oo ku dheggan qaybta hore ee gaadiidka.

Rimoorrada waa in ay lahaadaan taargo khaas ah oo ku qoran xogta diiwangelinta.

Baabuurta tijaabada ku jirto, sidoo kale kuwo ujeedooyinka la leeyahay ay tahay imtixaan farsamo iyo sidoo kale bandhig iib ah, waa in ay lahaadaan taargo gaadiid laga wareejin karo, laguna wareejin karo mid kale kaasoo ay bixin karaan oo keliya warshaddii sameysay, wakiilladooda, guddiyadooda ama wakiilladooda iibka iyo maamuleyaasha hoosooyinka gaadiidka hagaajiyo.

Xogta diiwaangelinta oo ku cad taargaha waa in ay marwalbaba ahaadaan kuwo si cad u muuqdo taarguhuna waa in la cusbooneysiyo marka xogtu la akhrin kari waayo.

Qof katoos ku xadgudbo qodobbada sharcigan ee ku cad faqrada kooraad, seddexaad iyo shanaad waxaa lagu ciqaabayaa xarig ilaa hal bil ah iyo ganaax Sh.So 40 ilaa Sh.So 100.

Qof kastoo ku socodo gaadiid wato taargo aqoonsi ee baabuurka uusan lahayn waxaa lagu ciqaabayaa xarig ilaa seddex bilood iyo ganaax dhan Sh.So.80 ilaa iyo Sh.So 200 iyo baabuurka oo lagala wareego.

Qof kastoo ku xadgudbo qodobbada sharcigan ee ku cad faqrada labaad iyo afraad waxaa lagu ciqaabayaa Sh.So. 20 ilaa Sh.So 60.

49. Lumista taargaha. – Marka uu lumo taargo, ama la xado ama baabi'yo taargaha aqoonsiga, qofka deneynaayo dokumentiga socodka waa in, 48 saacadood gudohood, dacwo u soo gudbiyo madaxda booliska oo siin doonto rasiid.

Rasiid wuxuu u suurto gelinayaa in si ku meel gaar ah uu gaadiidku uu ugu socdo ayadoo la siinayo lambarka taargaha baabuurka ee lumay oo uu qofka daneynaayo uu ku dhejiyo dhinaca dambe si muuqato oo la arki karo.

Haddii, shan iyo toban maamlmood kadib, la waayo taargaha aqoonsiga, waxaa la sameynayaa diwaangelin cusub.

Faqradda kooraad iyo tan seddexaad waxaa la dabbaqaa xataa xaaladaha uu lumo, la xado ama la baabi'yo taargaha tijaabada.

Qof kastoo ku xadgudbo qodobbada sharcigan waxaa lagu ciqaabayaa ganaax Sh.So 20 ilaa iyo Sh.So 50.

50. Farsameynta, iibinta iyo baabi'inta taargaha. – Taargooyinka aqoonsiga ee baabuurta, rimoorrada iyo mootooyinka waxay gaar u yihiin mid kastoo ka mid ah qaybahan: farsameyntooda, iyo sii iibintooda waxay gaar u tahay Dawladda.

Waxaa burburintooda si gaar ah u leh madaxda xafiiska waaxda isgaarsiinta.

Qodobbada hore waxaa lagu dabbaqayaa xataa taargooyinka baabuurta tijaabada.

Marka laga reebo in falku uusan dembi culus ka dhalaneynin, qof kastoo si sharci darro ah u farsameeyo ama iibiyo taargo baabuur ama mooto, ama isticmaalo taargo si sharci darro ah loo farsameeyay, waxaa lagu ciqaabayaa xarig ilaa seddex bilood iyo ganaax ilaa Sh.So 5 ilaa Sh.So 30.

Cutubka 4aad

Ku socoshada waddada makiinadaha beeraha

51. Xadka dusha kore ee makiinadaha beeraha. – Makiinadaha beeraha ee is-dhaqaajiya iyo kuwa la jiido ee ku socdo waddada waxaa lagu dabaqaa xadka dusha kore qodobbada sida kala gooni gooni ah loogu dejiyay gawaarida guud ahaan iyo rimooradoodaba.

Makiinadaha beeraha, baahida shaqada darteed, ee leh xadka dusha kore iyo culeys ka badan middii loo xaddiday makiinadaha, waa in ay lahaadaan, si ay ugu socdaan waddada, oggolaasho khaas ah.

Qofkii ku xadgudbo qodobbadan waxaa lagu ciqaabayaa ganaax dhan Sh.So 10 ilaa Sh.So 50.

52. Qalabeynta makiinadaha beeraha. – Makiinadaha beeraha ee leh lugaha cagafcagafyada, marka ay ku soconayaan waddada waa in ay qalabeysnaadaan si ay uga ilaaliyaan waddada wasakheynta, waxyeleynta ama qayirmidda xad dhaafka ah.

Makiinadaha beeraha ee is-wado iyo qaybaha ay ka sameysan yihiin iyo makiinadaha beeraha ee la jiido waa in ay lahaadaan qalab freen/breeg oo waxtar leh.

Makiinadaha beeraha ee is-wado iyo rimoorrada beeraha iyo makiinadaha kale ee beeraha ee la jiido waa in ay lahaadaan qalab baaqidda ee muuqdo iyo in lahaadaan iftiinka nalalka hoos ku tilmaana:

1. Makiinadaha beeraha ee is-wado:

- a) Nalal hore oo cad cad iyo nalal dambe oo guduudan iyo qalab nal ee ifceliye ah oo guduudan ee dambe;
- b) Nal iftiin badan oo dhibaato aan gelin karin aragga oo leh iftiin cad ama jaallo ah;
- c) Nal buuxa ee hore oo cad iyo kuwo dambe oo guduudan, marka gaadiidka cabirkiisu uu yahay mid wax loo dhigo aan lahayn.

2. Rimoorka beeraha

- a) qalabka nalka ifceliyaha cad ee hore, nalalka guduudan iyo qalabka leh nal ifceliye gaduudan ee dambe;
- b) nal buuxa ee hore oo guduudan, marka rimoorrada cabirkiisu uu yahay mid wax loo dhigo aan lahayn.

Taargaha dambe ee aqoonsiga waa in uu iftiimiyo nal cad .

Qof kastoo ku xad gudbo qodobka sharcigan waxaa lagu ciqaabayaa ganaax dhan Sh.So 10 ilaa Sh.So 50.

53. Shahaaddad makiinadaha beeraha iyo xogta diwaangelintooda. – Makiinadaha beeraha ee iswado iyo rimoorka beeraha, si ay waddada u maraan, waa in ay haystaan caddeynta uu bixiyo xafiiska awoodda u leh ee waaxda isgaarsiinta.

Caddeynta waa in ay ku qoran tahay xogta diwaangelinta, kuwa aqoonsiga iyo dhismaha gaadiidka.

Makiinnada beeraha, gaadiidka xoolaha ama alaabada beeraha ama walxaha loo isticmaalo beeraha, iyo sidoo kale shaqaalaha beeraha, waa loo oggolaan karaa in lagu qaado sababo shaqo awgood.

Qof kasta oo ku wareegaya makiinada beeraha kaas oo uusan u lahayn shahaaddo waxaa lagu ciqaabayaa ganaax Sh.So. 10 illaa Sh.So 50 iyo xabsi illaa shan iyo toban maalmood.

54. Wareejinta lahaanshaha makiinada beeraha iyo deganaanshahaMilkiilaha. – Wareejinta lahaanshaha mashiinnada beeraha iyo wareejinta degganaha milkiilaha waa inuu lala socodsiiyo xafiiska awoodda u r shahaadada ayuu markiiba kala noqonayaa, wuxuuna u dirayaa xafiiska kor ku xusan oo u soo celin doono ka dib marka la fuliyo shuruudaha ku qoaran qodobka la jebiyay.

55. Taargaha makiinadaha beeraha. – Targooyinka makiinadaha beeraha waxaa lagu maamulayaa qodobbada 48, 49 iyo 50.

Taargooyinka makiinadaha beeraha waxaa qaybinaayo waaxda awoodda u leh ee xafiiska isgarsiinta.

Qof kastoo ku xad gudbo qodobbada sharcigan waxaa lagu ciqaabayaa ciqaabta ku cad qodobbada 48, 49 iyo 50.

Cutubka 6aad

Wadista Baabuurta iyo Maareynta Xayawaanka

56. Shuruudaha wadista gaadiidka iyo maareynta xayawaanka. – Qof kasta oo kaxeeya gaadiidka ama waddo xayawaanka waa inuu yahay qof ku habboon xaaladdiisa jireed iyo maskaxeedka, uuna dhammaystirtay:

- a) 15 sano jir si uu u waddo gaadiid xayawaan jiidaayo ama gaadiid ay jiidayaan xayawaanno ka kooban lo ', ari ama lo' faro badan: xadka da'daas waxaa kor loo qaadi kari ilaa 18 sano si loo waddo gaadiid jiidayo xayawaan oo dadweynuhu isticmaalo;
- b) 16 sano si loo fuulo baaskiillada;
- c) 16 sano si loo kaxeeyo mootooyinka oo shilindrohooda uu gaarayo 125 cmc.
- d) 8 sano si loo kaxeeyo gaadiidka matoorka iyo mootooyinka oo shilindarahooda uu ka sareeyo 125 cmc.
- e) 21 sano si loo kaxeeyo gaadiidka ama mootooyinka dadka ay isticmaalaan.

Qof kastoo ku xad gudoba sharcigan waxaa lagu ciqaabayaa xarig u dhexeeyo shan sano ilaa shan iyo toban maalmood iyo ganaax u dhexeeyo Sh.So 10 ilaa iyo Sh.So. 50 xaaladaha ku qoran faqrada c), d). e); iyo ganaax u dhexeeyo Sh.So 5 ilaa Sh.So 30 xaaladaha ku qoran faqrada a) iyo b).

57. Laysanka wadista gawaarida iyo mootooyinka. – Lama wadi karo gaadiid ama mooto shilindreheeda uu 125 cmc uu ka sareeyo, ayada oo marka hore ayna siinin laysnka wadista gaadiidka xafiiska waaxda isgaarsiinta.

Laysinka waxaa loo isticmaali karaa in lagu waddo qeybaha soo socda ee gaari:

- a. Mootooyinka leh awoodda shiliindro ama dhululubo ka badan 125 cmc;
- b. Gawaari iyo gawaarida waaweyn oo muggooda xamuul uu gaarayo ilaa shan iyo toban
 - a. kiintaal;
- c. Gawaarida waa weyn oo muggoodu uu gaarayo ilaa 35 kiintaal;
- d. Gawaarida waa weyn oo muggoodu uu ka sareeyo 35 kiintaal iyo bas;
- e. Isjiid;
- f. makiinadaha beeraha iyo waaddooyinka;
- g. Dhugdugley, mootoqafilan iyo gaadiid dadka naafada ah ama cuuryaanka ah ee la qabatimay oo la xiriira itaal darrida ah.

Waxaa loo idmi karaa inay kaxeeyaan gaadiidka kuwa heystay noocyada C iyo D kaliya oo horay ugu heystay gawaarida noocaas kahor ugu yaraan lix bilood.

Laysinka wadista baabuurta ee qaybaha A iyo B waa isticmaal guud iyo adeegsi khaas ah: xadka lixda bilood ee lagu sheegay sadarka hore wuxuu sidoo kale quseeyaa, isla qeybtaas, kala guurka oo loo wareejinayo adeegsiga guud.

Cid kasta oo kaxeeyso gawaarida ama mootootinka asaga oo aan haysan shatiga loo baahan yahay waxaa lagu ciqaabayaa xarig ilaa iyo afartan iyo shan maalmood iyo ganaax dhan Sh.So 10 illaa Sh.So 35.

58. Shuruudaha jirka iyo maskaxda ee laysanka wadista. – Looma oggolaanayo imtixaanka si ay u helaan laysanka darawalnimada, kuwa ka cabanayo xanuun jireed ama dhimir, tabar la'aan dabiici ah ama naafo oo ka horjoogsanaya wadista gawaarida.

Xaqijinta arrintaas la xiriirto waa inuu sameeyaa takhtar mas'uul ka ah adeegyada maamulka caafimaadka ee degmada, waana in lagu caddeeyaa taariikh aan ka yarayn saddex bilood laga soo bilaabo soo-bandhigidda dalabka imtixaanka. Shahaadadan waa in lagu lifaaqo arjiga laftiisa.

Marka la tixgaliyo kuwa naafada ah iyo kuwa cilladda leh hubinta ama qiimeynta xaaladahooda jirka iyo maskaxdooda waxaa fuliya guddiga caafimaadka ee gobolka.

59. Shuruudaha akhlaaqda ee laysanka wadista. – Looma oggolaan karo imtixaanka si loo siiyo laysinka wadidda gaadiidka dembiilayaasha caadaysta ama xirfad ka dhigtay iyo kuwa lagu soo qaaday tallaabooyinka maamul ee badbaadada shaqsiyeed ama tallaabooyin ka hortag ah.

60. Tababarka wadista. – Qofka soo codsadey, oo codsiga u weheliyo shahaadada caafimaadka iyo dukumentiyada kale oo la faray, si uu uga qayb galo imtixaanka laysanka wadista isla markaana heysata shuruudaha lagama maarmaanka u ah jirka iyo maskaxda, xafiiska awoodda u leh ee Waaxda Isgaarsiinta ayaa bixinaayo oggolaansho lagu tababarayo wadista.

Oggolaanshuhu wuxuu u saamaxaa qofka la tababaraayo weydiistay inuu ku shaqeysto gawaarida qaybta uu u codsaday laysinka ama muddo kordhinta, waa in dhinaciisu uu joogo qof ku jiro kaalintii macallinimo, qof haysto muddo aan ka yarayn hal sano laysanka wadista ee isticmaalka dadweynaha oo, meesha ay ka jirto, ansax ka ah isla qeybta, kaasoo ay khasab ku tahay in uu kormeero orodka baabuurta.

Oggolaanshuhu wuxuu shaqeynayaa laba bilood, sabab macquul ah ayaa lagu dheereyn karaa ugu badnaan saddex bilood oo kale.

Cid kasta oo kaxeeyso rukhsad la'aan ama qof kasta oo kaxeeyo ayada oo aan lahayn macallin la socda, ama qof kasta oo kaxeeyo gaari aan nooca qaybtaas ahayn waxaa lagu ciqaabayaa dacwadda ugu horreysa xabsi ilaa afartan iyo shan maalmood iyo ganaax Sh.So 10 illaa Sh.So 35, dacwad labaad iyo tan seddexaad waxaa lagu kala ciqaabayaa ganaax Sh.So 5 illaa Sh.So 30 iyo Sh.So. 10 illaa Sh.So 35.

61. Iskuullada loogu talaggalay darawallada gawaarida. – Iskuullada darawallada waddo gawaarida waxay hoos imanayaan Wasaaradda Hawlaha Guud (LL.PP.) iyo Waaxda Isgaarsiinta waxayna kormeerayaan.

Noocyada iskuullada soo socdaa waa la oggolaaday:

- 1) iskuullada darawalada kaxeeyo gaadiidka matoorka leh ee dabaqadaha A iyo B oo loo isticmaalo si gaar ahaaneed iyo mid guud intaba;
- 2) Iskuullada darawallada kaxeeyo gaadiidka matoorka leh ee dabaqadaha C, D, E;
- 3) Iskuullada darawallada kaxeeyo mashiinada beeraha iyo ka shaqeyntooda.

Oggolaanshaha rukhsada gaari wadidda waxaa la siin karaa hal ama dhowr nooc oo iskuullada lagu tilmaamay qodobbada hore. Codsiyada quseeya rukhsadaha waa inay la socdaan dukumentii caddaynaya:

- a) Habboonaanta dhaqan ee codsadaha, agaasimaha, macallimiinta iyo tababbarayasha;
- b) Awood dhaqaale oo ku filan;
- c) Hanti ama helitaan bilaash ah ee dhismeyaasha wax lagu baranayo;
- d) helitaanka qalabka farsamada, qalabka guryaha iyo gawaari ku habboon tababarka wadista gaadiidka.

Ruqsad lama siin karo dambiilayaasha dembiga caadeystay ama Xirfad ka dhigtay ama u janjeersan iyo kuwa lagu qaadayo tallaabooyin maamul ee amniga shaqaalaha ama talaabooyin kaloo ka hor tag ah. Gawaarida iskuulku u isticmaalo wadista waa in caymis laga geliyo lagana caymiyo mas'uuliyadda Dhibaatooyinka madaniga ah ee ka dhasha wareegooda, laguna caymiyo isku dar tiro lacag ah ee aan ka yarayn tan ay u goysay Wasaaradda awoodda u leh.

Waxay noqon doontaa mas'uuliyada Wasaaradda Hawlaha Guud (LL. PP.) iyo Isgaarsiintu in ay u aasaaska iyo xaqiijinta, ku xiran baaritaanno gaar ah, baaritaano munaasib ah kadib, shuruudaha u-qalmitaanka agaasimaha, macallimiinta iyo tababarayaasha iskuullada darawalnimada; barnaamijyada imtixaanka ee qiimeynta xirfadda farsamo ee macallimiinta iyo tababarayaasha, amarka lagu soo qoro goobta iyo qalabka wax baridda, iyo sidoo kale muddada tababarka.

Gawaarida codsadeyaasha ay ku tababaranayaan wadista kuwaas oo la siin doona rukhsadda wadista oo lagu isticmaalo qaybta gaarka loo leeyahay iyo tan dadweynaha ee qaybta B, waa in ay lahaadaan ama ku qalabeysnaadaan laba qaybood ee kontarool.

Macallimiinta iyo tababarayaashu waa inay haystaan shahaaddada dugsiga sare ee farsamada ama shahaadooyin kale oo u dhigma.

Waxaa laga reebayaa rukhsadda iyo shahaaddada lagu bixiyay, iyada oo la raacayo sharci hore u shaqeynaayi oo weli aan saameyn ku yeelan.

Cid kasta oo maamusho dugsi aan fasax u haysan waxaa lagu ciqaabaa xarig ilaa bil ah oo ganaax lagu ridayaa oo dhan Sh.So 40 ilaa Sh.So 100.

62. U-qalmitaanka imtixaanka iyo barnaamijyada imtixaanka – Si loo helo laysanka darawalka, waa in imtixaan la qaado, kaasoo qofka codsaduhu ku caddayn karo inuu haysto:

- a) laysanka darawalnimada ee isticmaalka gaarka ah ee mootooyinka ee nooca A:
 - 1) aqoonta calaamadaha waddada iyo shuruucda taraafikada;
 - 2) aqoonta aaladaha qalabka;
 - 3) xirfadaha wadista oo leh tijaabo wax ku ool ah ee gaariga ku habboon;
- b) laysanka darawalnimada ee isticmaalka guud ee mootooyinka qaybta nooca A:
 - 1) aqoonta calaamadaha waddada iyo shuruucda waddooyinka;
 - 2) aqoonta aaladaha qalabka;
 - 3) aqoonta dhismaha gaariga iyo ka shaqeynta qaybaha uu ka sameysan yahay iyo qeybaha kala duwan ee gaariga iyo siyaabaha ugu waaweyn ee looga hortago ama loo dayactiro;
 - 4) xirfadaha wadista oo leh tijaabo wax ku ool ah oo ku saabsan gaari ku habboon;
- c) c) laysanka gaarka ah ee gawaarida nooca B:
 - 1) aqoonta calaamadaha waddada iyo shuruucda taraafikada;
 - 2) aqoonta aaladaha qalabka;
 - 3) aqoonta mabaadi'da guud ee ku saabsan howlgalka gaariga iyo xubnaha dhaqaajinta;
 - 4) xirfadaha wadista oo leh imtixaan la taaban karo ee gaari ku habboon;
- d) laysanka darawalnimada ee isticmaalka guud ee gawaarida ee nooca B:

- 1) aqoonta calaamadaha waddada iyo shuruucda taraafikada;
- 2) aqoonta qalabka, ee uu wadidda ugu baahan yahay ee loo ciqaabayo;
- 3) aqoonta dhismaha gaariga iyo ka shaqeynta qaybaha uu ka sameysan yahay mashiinka gubashada gudaha iyo mashiinka gubashada, sharxidda xubnaha kala duwan ee gaariga iyo qaababka ugu muhiimsan ee looga hortago loona dayactiro dhicitaanada;
- 4) xirfadaha wadista oo leh imtixaan la taaban karo gaari ku habboon;

e) Liisanka wadista baabuurta ee nooca C iyo D:

- 1) aqoonta calaamadaha waddada iyo shuruucda taraafikada;
- 2) aqoonta aaladaha qalabka;
- 3) aqoon qoto dheer oo ku saabsan howlgalka matoorka gubashada, mashiinka gubashada iyo qeybaha kala duwan ee gaariga;
- 4) Imtixaan wadis taariikhi ah oo saaran baabuur ku habboon oo leh awood lagu soo daray qeybta loogu talagalay shatiga looga baahan yahay. Gaar ahaan basaska, murashaxu waa inuu muujiyaa taliska iyo xakameynta xirfadaha nidaamka friinka/breegga iyo awooda wadista saxda ah iyo nabadgelyada la xiriirta tan weyn iyo culeyska gaariga;

5) liisanka wadista baabuurta nooca E (tareenka waddada):

- 1) aqoonta calaamadaha waddada iyo shuruucda taraafikada;
- 2) aqoonta aaladaha qalabka;
- 3) fikradaha qotada dheer ee ku saabsan howlgalka mashiinka gubashada gudaha, mashiinka gubashada iyo qeybaha kala duwan ee gaariga ee laxiriira nidaamka jaranjarada ee taraafikada iyo trailer, si xawaareha wax uumarinta iyo aaladda qululka kala duwan;
- 4) Imtixaan wadis habboon oo ku saabsan gaari xamuul ah oo lagu daray xaqiijinta in murashaxu uu aqoon u leeyahay xakameynta iyo la socoshada qaybaha frinaynta/braking iyo awooda wadista saxda ah iyo nabadgelyada la xiriirta tan weyn iyo culeyska weyn tareenka xamuulka qaada;

g) Leysanka wadista baabuurta ee nooca F (mashiinada beeraha iyo waddooyinka):

- 1) aqoonta calaamadaha waddada iyo shuruucda taraafikada;
- 2) aqoonta aaladaha qalabka;
- 3) aqoonta dhismaha iyo shaqeynta matoorka iyo xubnaha dhaqaajinta iyo qaababka ugu muhiimsan ee looga hortago loona dayactiro fashilka;
- 4) tijaabo wadis wax ku ool ah isla nooca beeraha ama mashiinka waddada kaasoo shatiga looga baahan yahay;

h) laysanka darawalnimada gawaarida nooca G:

- 1) aqoonta calaamadaha waddada iyo qawaaniinta;
- 2) aqoonta aaladaha qalabka;
- 3) fikirka guud ee mabaadi'da guud ee ku saabsan shaqada gawaarida iyo xubnaha dhaqaajinta;
- 4) Imtixaan wadis la taaban karo oo lagu qaado gaari uu leeyahay murashaxu si ku habboon loogu habeeyey la xiriirta tirada yar ee gaarka ah.

Imtixaanada kore waxaa laga qaadayaa Guddi ay dhiseen:

- 1) Injineer ka shaqeeya wasaarada LL.PP. iyo Isgaarsiinta u adeegi doonta guddoomiye ahaan ahaan;
- 2) Sarkaal ka tirsan Booliska taraafikada;
- 3) sarkaal ka tirsan waaxda isgaarsiinta. Imtixaannada wadista ee waditaanka injineerku waxaa ka caawin kara farsamayaqaanka dowladda ee awoodda u leh.

Ugu yaraan hal bil iyo in aan ka yareyn 15 maalmood waa inay u dhaxeeyaan imtixaan natiijo aan fiicneyn iyo imtixaanka xiga hadii baaristu tahay inuu helo laysanka darawalnimada gaarka loo leeyahay ee gawaarida nooca A iyo B.

Wasiirka Howlaha Guud iyo Isgaarsiinta ayaa soo saari doona bayaanno faahfaahsan barnaamijyada imtixaanka ee ku saleysan mowduucyada loo dejiyay nooc kasta oo leysin leh. Ruqsadaha la bixiyay iyada oo la raacayo qawaaniinta horey u shaqeyneysay.

63. Xaqiijinta ansaxnimada laysinka wadista. – Ansaxnimada laysinka wadista waa in lagu xaqiijiyaa xafiiska soo saaray dhamaadka sanadka shanaad laga bilaabo taariikhda la soo saaray iyo shan sano kasta, oo tan iyo aakhirtaana ay lagama maarmaan tahay in la soo bandhigo caddeyn caafimaad oo aan ka badnayn saddex bilood oo uu soo saaray dhakhtarku sida ku cad qod. 58, oo muujinaya inuu mulkiiluhu leeyahay shuruudaha jireed iyo maskaxeed ee la caddeeyay.

Cid kasta oo wadata laysan ruqsad ah oo waqtigeedu dhacay waxaa lagu ciqaabayaa xarig ilaa laba bilood ah ama ganaax dhan Sh. So 40 illaa Sh. So 240.

Laysanka ayaa si dhakhso leh loogala noqonayaa qofka xaqiijinayo xadgudubka ayaa ka qaadaaya, wuxuuna u diraa xafiiska soo saaray.

64. Dib u eegista laysanka wadista. – Xafiisyada kartida leh waxay bixin karaan in kuwa haysta laysanka wadista baabuurta in loo maro baarris caafimaad ama baaritaan ku habboon haddii ay jiraan shakiyo ku saabsana sii-joogsashada isla shuruudaha jireed iyo maskaxeed ee la soo qoray, ama ku habboonaanta.

65. Haysashada dukumintiga lama huraanka u ah wadista. – Darawalka gawaarida waa inuu lahaadaa laysanka wadista isaga ama oggolaanshaha layliga.

Ciddii ku xadgudubta amarrada qodobkan waxaa lagu ciqaabi doonaa ganaax Sh. So 5 illaa Sh. So 25.

66. Joojinta iyo kala noqoshada laysinka wadista. – Laysinka wadista waxaa hakin karo Hay'adda soo saartey markii qofka heysta uusan u soo xaadirin dib-u-eegista lagu sameeyay qodobka 64-aad.

Laysinka wadista waxaa sidoo kale xayiraya Hay'adda Garsoorka, soo jeedinta booliiska, muddo ah hal illaa saddex bilood, marka qofka heysto uu galay ugu yaraan shan xad-gudub ku ah xeerarka anshaxa ee soo socda:

- a) waajibaadka ah in mudnaanta la siiyo kuwa ku safraya waddada ee mudnaanta leh;
- b) waajibaadka ah in aan laga soo marin dhanka bidix ama meel u dhow ama u dhiganto ama xaalad kastoo kale oo araggu liito;
- c) waajibka ah in la dhawro xaddiga xawaaraha ugu badan;
- d) waajibka ah in la isticmaalo mowjadaha nalka ee iftiinka hooseeya haddii ay gawaarida ka gudbayaan gawaarida kale;
- e) waajibka ah in la kaxeeyo gaariga iyadoo la isticmaalayo muraayadaha ama qalabyada qaarkood ee loo qoro markii la siinayo laysanka darawalnimada;
- f) laga mamnuuco wadista gawaarida iyadoo sakhraansan;
- g) Mamnuucidda wareegga jihada qaldan ee u dhaw ama u dhiganta qallooca ama xaalad kasta oo kale oo aragti liidata.

Laysanka waxaa xayiraya Hay'adda Garsoorka ugu badnaan laba sano, kiis la xiriira gaadiid dardaro qof, uuna sababo geerida ama dhaawac culus ama dhaawac shaqsiyeed iyo kiis kasta oo la dulmaro shaqsi haddii darawalka uusan u hogaansamin waajibka ah in uu joojiyo gadiidka uuna siiyo kaalmada lama huraanka ah ee qofka la dulmaray.

Xaaladda lagu xusay xarafka f) ee faqradda labaad, iyo sidoo kale xaaladaha qof la dardaro, sababto dhimasho ama dhaawac culus ama dhaawac shaqsiyeed, Taliska Booliiska maxalliga ah -

halkaasoo uu ka haysto qodobbo u malaynayo dambiga darawalka - wuxuu xaq u leeyahay inuu sii waddo ka laabashada laysanka ku-meel-gaarka ah ee ay tahay in si dhakhso leh loogu keeno Hay'adda Garsoorka si loogu qaado tallaabooyin dheeri ah oo kale.

Haddii xukun uu dhacoo sababo la xiriira xaqiiqooyin culeys gaar ah leh awgood, Hay'adda Garsoorka ayaa amari karta kala noqoshada laysiinka. Xaaladdan oo kale laysanka darawalnimada ee cusub lama bixin karo.

Laysanka ayaa sidoo kale lagala noqday Hay'adda soo saartay:

- 1) marka qofka leh uusan lahayn baahi jireed iyo maskaxeedba;
- 2) Marka mulkilaha uusan lahayn shuruudaha anshaxeed ee ku xusan qod 59;
- 3) marka qofka isla leh, la geliyo imtixaan ku habboon iyadoo la raacayo qod. 64, kadibna ay cadaato in uusan ku habooneen.

67. Diiwaangelinta dadka haysta laysanka wadista baabuurta. – Xafiiska Waaxda Isgaarsiinta ee awoodda u leh waxaa laga sameeyaa xafiis diiwaangelinta dadka wata laysanka wadista baabuurta.

Waxyaabaha soo socda ayaa lagu xusayaa diiwaanka:

- a) ku xad gudubka xeerarka anshax marinta ee lagu tilmaamay qod. 66;
- b) dardaridda lagu tilmaamay art. 66;
- c) tallaabooyinka la xiriira joojinta iyo kala laabashada laysinka.

CINWAANKA 7AAD

Shuruudo gaar ah

68. Wakiilada dibloomaasiyiin shisheeye ah. – Wasaaradda Hwlaha Guud (LL.PP) iyo Isgaarsiinta, markii ay Wasaaradda Arrimaha Dibadda u soo codsato arrimaha la xiriira baabuurta ay leeyihiin wakiillada dibloomaasiyiinta shisheeye, booqasho iyo baaritaan kadib, haddii ay sidaan tahay, waxay siineysaa, warqadda socoshada iyo shahaaddada diiwaangelinta, ayadoo bixineyso taargooyin aqoonsi gaar ah leh.

Ku xadgudubka qodobbada sharcigan ee ay sameeyaan wakiillada dibloomaasiyiinta shisheeye waxaa wargeliyana Xafiisyada ama Talisyada kuwaas oo ku tiirsan kuwo iyagu u soo xaqiijiye xafiiska ku habboon ee Wasaaradda LL.PP iyo Isgaarsiinta taas oo ku wargalinaysa Wasaaradda Arrimaha Dibadda natiijada ka soo baxdo isgaarsiinta Madaxa Howlgalka.

Qodobbadaani waxay quseeyaan iyada oo leysusu celin karo.

69. Gawaarida iyo darawallada ciidamada qalabka sida ee Dowladda. – Ciidamada Qalabka Sida ee Dawladdu waxay si toos ah u siinayaan gawaarida ay ku qalabeysan yihiin, hubinta farsamada iyo arrinta dukumiintiyada wareejinta iyo taargooyinka aqoonsiga gaarka ah.

Gawaaridan, haddii ay leeyihiin astaamo u gaar ah oo xagga dhismaha ah oo la xiriira isticmaalkooda, kuma xirna qodobbada hadda jira.

Ciidamada Qalabka Sida ee Dowladda ayaa si toos ah u bixiya arrimaha la xiriira darawallada gawaarida si loo xaqiijiyo shuruudaha lagama maarmaanka u ah wadista, imtixaanka ku habboonaanta iyo siideynta laysanka darawalnimada ee militariga.

Kuwa haysta laysanka militariga way heli karaan, iyagoon gelin imtixaanka u qalmidda, laysanka darawalnimada gaarka loo leeyahay ee gawaarida noocyada u dhigma, waa in codsigoogu uu soo bandhigo hogaanka ay ku tiirsan yihiin muddada shaqada ama muddo aan ka badnayn hal sano laga bilaabo taariikhda fasaxa, xil ka qaadista ama joojinta adeegga.

Qodobbada sharcigan sidoo kale waxay quseeyaan gawaarida iyo darawallada waddo gaadiidka Waaxda Dabka.

Astaamaha lagu garto taargaha gawaarida ay bixiyaan Ciidamada Qalabka Sida ee Dowladda iyo Ciidanka Guutooyinka Difaaca waxaa lagu aasaasay heshiis dhexmaray Wasaaradda oo ay ciidamadu ku tiirsan yihiin iyo Wasaaradda LL.PP. iyo Isgaarsiinta.

70. Dhaqdhaqaaqa gawaarida iyo cagaf-cagafyada laga diiwaan galiyay waddamo shisheeye. – Gawaarida, mootooyinka iyo rimorrada waddamada shisheeye ee diiwaan gashan horeyna u soo maray nidaamka furdooyinka, waxaa loo oggol yahay in ay ku wareegaan Soomaaliya ugu badnaan afar bilood, iyada oo ku saleysan shahaadada diiwaangelinta Dowladda iska leh asal ahaan. Oggolaanshaha waxaa bixinaya xafiiska awoodda u leh ee Waaxda Isgaarsiinta.

Haddii dhoofinta la soo gabagabeeyo, gawaarida kor ku xusan waxaa loo oggol yahay inay ku wareegaan Soomaaliya ugu badnaan laba bilood.

71. Astaanta gaarka ah ee Diwaangelinta Dowladda. – Gawaarida, mootootinka iyo rimorrada waddan shisheeye markii ay ku safrayaan Soomaaliya waa in ay lahaadaan astaamaha lagu yaqaan Dowladda ay ka soo jeedaan.

Astaantu waa in ay u hoggaansanto qodobbada heshiisyada Dawliga ah.

Ciddii ku xadgudubta qodobbada sharcigan waxaa lagu ciqaabi doonaa ganaax Sh.So 5 illaa Sh.So. 25.

72. Ruqsadaha wadista ee ay soo saareen dowlado shisheeye. – Darawallada wadato laysanka wadista ama oggolaashaha caalami ah ee ay soo saartay Dawlad Shisheeye waxay Soomaaliya ku wadi karaan gawaarida oo noocodu la midka yahay ee Soomaaliya, kaas oo leysinkoodu ama ruqsaddoodu ansax tahay.

Haddii laysanka ama ruqsadda caalamiga ahi ayan la jaanqaadi karin qaabka lagu xusay heshiisyada caalamiga ah, waa inay la socdaan tarjumaad rasmi ah ama dukumenti u dhigma. Marka laga reebo siyaabaha ku xusan qodobbada heshiisyada caalamiga ah ee gaarka ah.

Darawalada leh laysanka wadista ee ay soo saartay Dowlad shisheeye, way heli karaan, iyagoon galin imtixaanka u qalmidda, laysanka wadista gawaarida la nooca ah kaasoo laysankoodu ansax yahay.

Xeerarkani wuxuu khuseeyaa xaaladaha is-dhaxgalka.

Ciddii ku xadgudubta qodobbada faqradda labaad waxaa lagu ciqaabayaa ganaax Sh.So 5 illaa Sh.So 25.

73. Shahaadooyinka caalamiga ah ee gawaarida, mootooyinka iyo rimorrada gawaarida iyo rukhsadaha wadista caalamiga ah. – Shahaadooyinka caalamiga ah ee gawaarida, mootooyinka iyo rimorrada gawaarida loo baahan yahay inay ku dhex wareegaan Dowladaha, iyada oo la raacayo heshiisyada caalamiga ah, ee dukumentiyada noocaas ah looga baahan yahay, waxaa bixinaayo Xafiiska awoodda u leh ee Wasaaradda Isgaarsiinta, marka la soo bandhigo shahaadada diiwaangelinta. Isla xafiiska ayaa bixiya rukhsadaha wadista ee caalamiga ah ee ku xiran soo bandhigida laysanka.

CINWAANKA SAAD

Heerka akhlaaqda

74. Khatarta ama xannibidda socodka. – Isticmaalayaasha wadooyinka waa inay u dhaqamaan hab aan u horseedeynin qatar ama carqalad wareegga ama socodka.

75. Xawaare. – Waxaa waajib ku ah darawalka inuu hagaajiyo xawaaraha gaawaarida, ayada oo maanka lagu haynayo xaddidaada, iyadoo la tixgelinayo nooca ay yihiin, nidaamka freenka iyo culeyska, astaamaha iyo xaaladaha waddada iyo dhaqdhaqaaqa gaadiidka iyo duruufaha kale ee gaarka ah nooc kasta ha noqotee, xawaaruhu kuma aha oo keliya khatar amniga dadka iyo waxyaabaha kale ee waxay sababeysaa khalkhal ama carqaladaynta wareegga.

Xawaaruhu waa inuu ahaadaa mid dhexdhexaad ah marka la marayo dariiqyada aan si fiican u muuqanin iyo wadooyinka qalloocan, iskuullada u dhow, isgoosyada, hoobadka, habeenkii, xaaladaha boorka, marinnada ciriiriga ah ama culus, isgoosyada meelaha la degan yahay ama si kastaba ha ahaatee dariiqyada guryaha leh.

Gawaari kastaa waa inuu sidoo kale yareeyo xawaaraha, oo, haddii loo baahdo la joojin karo goorta gawaarida isku dhaafayaan isgoosyada gawaarida kale way adagtahay, marka lugeeyaasha ay ku jiraan dariiqaha ayna bixiyaan calaamad cabsi.

Darawalada ma aha inay ku tartamaan xawaaraha.

Waa in ay u hoggaansamaan qawaaniinta aan soo sheegnay ee kore, darawallada kaxeeyso baabuurta xayawaannada badan ay jiidaan, xayawaanka la rarto iyo kuwa la fuulo.

Ciddii ku xadgudubta qodobbada sharcigan waxaa lagu ciqaabayaa Sh. So 5 illaa Sh. So 30. Marka falka lagu galo isgoosyada, meelaha jiiryooyinka ama meelaha shuruudaha aragtida aan ku filnayn, ayada oo ay sabab u tahay boorka ama busta ama sababo kale, dambiilaha waxa lagu ciqaabayaa ganaax dhan Sh. So. 10 illaa Sh. So. 40.

76. Xadka xawaaraha. – Xarumaha la deggan yahay xawaaraha 40 km saacaddii looma dhaafi karo, marka laga reebo ikhtiyaarka Maamulka Degmooyinka si ay u dajiyaan xuduudo kala duwan oo waddada ama qaybaha waddada si gaar ah loo tilmaamay.

Gawaarida ama mootooyinka loo isticmaalo raridda alaabada khatarta ah ama dadka, markay safrinayaan xamuul, waa in xawaaruhu uusan ka badanin, meelaha la deggan yahay, xawaaraha 30 km saacaddii, iyo 60 km saacadiiba meelaha ka baxsan aagagga la degan yahay.

Mashiinnada Beeraha iyo kuwa la jiido, oo aan ku qalabaysnayn taayarada, waa inaysan dhaafin xawaaraha 25 Km saacadiiba.

Qof kasta oo dhaafa xadka xawaaraha waxaa lagu ciqaabayaa xarig ilaa shan iyo toban maalmood ama in lagu ganaaxo Sh. S 10 illaa Sh. So. 40.

77. Gacanta lagu haynayo. – Gawaaridu waa inay ku wareegaan dhanka midigta ee waddada iyo u dhaw geeska midig ee isku mid ah, xitaa marka jidku uu bannaan yahay.

1. Gawaarida aan lahayn matoor iyo xayawaanka waa in lagu hayaa sida ugu dhow uguna macquulsan dhinaca midig ee waddada.

2. Qodobada faqradda hore waxaa sidoo kale quseeyaa baabuurta kale markii ay gudbayaan ama dhex marayaan qalooqa ama buur, ilaa ay marayaan waddada labo dhinac ah oo kala duwan ama waddo hal dhinac ah oo keliya.

3. Marka waddo loo qaybiyo laba waddo oo baabuurto marto, waddada midigta ah waa in lagu safraa; marka loo qaybiyo seddex waddo oo kala duwana, waa in lagu safraa midda midigta ah, ama midda dhexe ayaa la raaci karaa, haddii aan si kale loo tilmaamin.

Haddii wadaddu u qaybsan tahay saddex waddo, waa in la qaado waddada midigta ah, waddada bidixdana waxa loo xayirayaa kuwa doonaayo in dhaafaan.

Marka waddadu baabuurto marto leedahay hal dhinac oo keliya iyo ugu yaraan saddex waddo ama ugu yaraan saddex waddo oo loo maro jiho kasta oo safar ah, waa la oggol yahay wareegga safafka isbarbar socda.

Marka hal waddo u qaybsan tahay wadooyin, qofka doonaya inay uu waddada beddesho waa in uusan ku noqon caqabad ama qatar qofka ku safraya waddada lagu hawl galo.

4. Wadayaasha si ay ugu leexdaan waddo kale oo midigta ah waa inay ku hayaan intii suurtagal ah dhinaca midig ee waddada ; si bidixda ugu leexdaan waa in ay sida ugu dhakhsiyaha badan uguna macquulsan wadiiqooyinka marinka waddada oo ay ugu leexdaan meel u dhow isgoosyada iyo tan bidixda, waa haddii taasi ay suurta gal tahay, iyada oo aan lagu dhicin waddada kale ee ka soo horjeedda iyo haddii aan si kale loo tilmaamin, iyada oo la ixtiraamayo kala horeynta gawaarida ka soo socota midigta. Haddii darawallada ay ku jiraan waddo kale oo baabuurta

marto oo gaar ah ama waddo weyn oo hal dhinac ah, si au ugu leexdaan bidix waa inay ku hayaan intii suurtagal ah dhinaca bidix ee waddada.

5. Qof kasta oo ku wareego jihada qaldan ee u dhow ama u dhiganta jiirooyinka ama xaalad kaloo kasta oo aragga uu liito waxaa lagu ciqaabayaa ganaax Sh.So 20 illaa Sh.So. 120.

6. Qof kasta oo ku xadgudba qodobbada sharcigan waxaa lagu ciqaabi doonaa ganaax Sh.So 20 illaa Sh.So 60.

78. Kala Horeynta. – Wadayaasha u soo dhowaanaya isgoysyada waa inay isticmaalaan taxadarka ugu sareysa si looga fogaado shilalka.

Marka labo darawal ay marayaan isgoys, waxaa ku waajib ah inay mudnaanta siiyaan midka midig ka imaanaya.

Meelaha laga baxo ee ku yaal waddooyinka dadweynuhu aysan mari karin dadweynaha waa waajib in la joogsado mudnaantana la siiyo kuwa ku wareegayo waddada .

Qofkii dib u celiya ama dib ugu noqdo jihada safarka ama galo qulqulka wareegga, waa inuu siiyo mudnaanta dadka kale.

Qofkii ka hor yimaado qodobbada sharcigan waxaa lagu ciqaabayaa ganaax Sh.So 10 illaa Sh.So 35.

79. Dhaafid. – Darawalka damacsan inuu dhaaf gaari waa inuu hubiyaa in aragtidiisu ay tahay in sameyn karo khatar la'aan, inuu haysto meel bannaan oo ku filan iyo in darawal kaloo soo daba socday uusan bilaabin in uu dhaaf.

Dareewalku waa inuu ka gaalo dhaafista dhanka bidix, ka dib markii uu u baaqo maqal ahaan, markasta oo ay duruufu ku taliso in uu dib ugu laabto dhanka midigta, sida ugu dhakhsiyaha badan ee uu sidaan u yeeli karo isagoon qatar ku ahayn kuwa soo dhaafay.

Darawalka soo dhaafay waa inuu sida ugu dhaw oo suurta gal ah uu u bato geeska midig ee waddada oo uusan dardargelin.

Dhaafista waxaa laga sameyn karaa dhanka midig markii darawalka hore uu muujiyo inuu damacsan yahay inuu bidix u leexdo uuna bilaabay dhaqdhaqaaqa isagoo gaariga geynaayo waddada bidixda.

Waa mamnuuc dhaafista meel u dhaw jiiro, isgoysyada, dalcad, iyo xaalad kasta oo aragga liita.

Waa mamnuuc dhaafista gaari mid kale dhaafayo ama dhaafayo gawaari istaagan isgoys oo sugayo in ay waddada furanto, marka ay lagama maarmaan tahay in loo leexdo dhanka bidix ee waddada.

Waa mamnuuc dhaafista gaari gaari taagan si lugeeyayaasha loogu oggolaado ka gudubista waddada baabuurta.

Gawaarida waa ka mamnuuc in ay ku dhinac socdaan, marka laga reebo marka ay dhaafayaan.

Cidkasta oo ka marto dhanka midig ama meel jiiro agteeda, ama isgoysyada, sida kale mar kasta oo aragga liito, waxaa lagu ciqaabayaa ganaax Sh.So 10 illaa Sh. So.35.

Ciddii ku xadgudubta qodobbada kale ee sharcigan waxaa lagu ciqaabi doonaa ganaax Sh.So 5 illaa Sh.So 35.

80. Masaafada u dhaxaysa baabuurta. – Inta lagu gudajiro socodka waa in gawaarida lagu hayo meel fogaan aamin ah, marka loo eego gaariga hore, si kasta oo ay tahay joojintu waa iney noqotaa mid deg deg ah waana in ay gawaaridu iska ilaaliyaa in ay ku dhacaan gaariga ka horeeyo.

Ciddii ku xadgudubta qodobbada sharcigan waxaa lagu ciqaabayaa ganaax Sh.So 5 illaa Sh.So 30.

81. Adeegsiga calaamad muujin muuqaal ah iyo aaladaha nalalka gawaarida. – Adeegsiga

aaladaha muujinaya aragga iyo iftiinka gaariga waa qasab laga bilaabo 15 daqiiqo ka dib qorrax dhaca illaa 15 daqiiqo ka hor inta aysan soo bixin.

Marka laga reebo wareegyada oo wareegto isticmaalka aaladaha

Calaamadda muuqaalku waa qasab xitaa inta lagu jiro joogsiga, ilaa gaarigu si muuqata uga muuqdo laydhka dadweynaha ama la dhigo meel ka baxsan gaadhiga.

Ciddii ku xadgudubta qodobbada qodobkan waxaa lagu ciqaabayaa ganaax Sh.So. 5 illaa Sh.So 30.

82. Adeegsiga qalab calaamadaha muuqaalka iyo aaladaha iftiiminta loogu talagalay ee gawaarida iyo rimoorrada. – Saacadaha iyo xaaladaha lagu xusay qod. 81, faqradda koowaad, calaamadaha soo socdo iyo aaladaha iftiiminta ee gawaarida matoorka leh ee hoos ku qoran waa in ay shidnaadaan inta safarka lagu jiro:

a) marka nalka dadweynuhu ku filan yihiin: nalka aan dhibaato gelin karin aragga iyo nalalka dambe;

b) marka nalka dadweynaha uusan ku filneyn: nalka aan dhibaato gelin Karin aragga iyo nalalka dambe;

Darawallada, haddii ay ka gudbaan isgooyaska gawaari kalena ay soo dhowaanaya kuwan waa iney isticmaalaan nalka aan dhibaato gelin karin aragga ayna yareeyaan xawaaraha una yareeyaan xawaaraha.

Rimoorrada dushoodana waa in ay nalalakoodu shidnaadaan inta safarka lagu jiro nalalkooda dambe.

Inta lagu gudajiro safarka, waa in ay shidnaadaan, nanalka baabuurta ku xusan faqradda hore xataa nalalka xiridda waana in la ifiyo taargaha.

Meelaha la deggan yahay waxaa ka mamnuuc ah in loo isticmaalo nalka dhibaato gelin karo aragga;

Sida waafaqsan qodobkan, waxaa loo ictibaari karaa in uu ku filan yahay nalalka dadweynaha in uu yahay mid lagu aqoonsakro gaariga marka uu u soo jiro masaafad 50 mitir.

Qof kasta oo isaga oo weydaaranayo gawaari kale u hoggaansami waayo qodobbada kor ku xusan waxaa lagu ciqaabayaa xarig ilaa shan iyo toban maalmood ama ganaax Sh. 10 illaa Sh.So 50.

Qof kasta oo ka hor yimaado amarro kale ee qodobkan waxaa lagu ciqaabayaa ganaax Sh.So 5 illaa Sh.So 30.

83. Isbedel dhinaca jihada iyo hakinta safarka. – Darawallada waa in ay goor hore soo sheegaan ujeedkooda ku aaddan inay beddelayaan jihada iyagoo adeegsanaya tilmaamayaasha jihooyinka ama iyagoo u bixinaayo dhinaca gacanta midig ama bidix, taas oo ku xiran hadba jihada uu rabo. Haddii kursiga darawalka uu ku yaallo dhanka kale ee ka soo horjeedka ah dhinaca uu raboo, darawalka waa in uu si isdaba joog ah u soo sheegaa isbeddelka jihada isagoo taagayo gacanta si toos ahna kor ugu qaadayo, kuna haynaayo gacanta xagal jihada dhinaca uu doortay.

Marka ay rabaan iney istaagaan waa in uu ka shaqeysiiyo calaamada joogsiga ama uu kor u taago gacantiisa.

Haddii darawal uu khasbanaado in uu si degdeg ah u yareeyo xawaaraha gaadiidkiisa, waa in uu u baaqo baabuurka soo daba socdo asaga oo gacanta u taagayo calaacashana furaayo isla markaana uu u lulaayo gacanta kor ilaa hoos.

Qof kastoo ku xag gudbo qodobbada sharcigan waxaa lagu ciqabayaa ganaax dhan Sh.So. 5 illaa Sh.So 25.

84. Xaddididda buuqa. – Inta aad gaariga waddo, sanqarta waa in laga fogaado oo sababeyso

qaabka loo wado gaadiidka ha noqdo gaadiid, mooto oo ah labada gawaarida loo wado, gaar ahaan gawaarida, mootooyinka iyo baaskiil mator leh, ama sidoo kale ay sababeyso habka loo habeeyo rarka ama iyo falalka ku xiran socodka waddada lafteeda.

Aaladda aamusnaanta waa qasab: waana in lagu hayaa xaalad nidaamsan ee shaqeyneyso waana in aan la beddeli karin.

85. Isticmaalka aaladaha codka faafiyo. – Aaladda codka fidiyo waa in had iyo jeer loo adeegsado hab meel dhexaad ah.

Meelaha ka baxsan aagaga dadweynuhu deggan yihiin isticmaalka aaladda codka faafiso waa khasab markasta oo ay duruufuhu ku talinayaan in la tilmaamo habka gaariga ee masaafada ku habboon.

Habeenkii, halka la isticmaali lahaa aaladaha codka faafiyo, waxaa la oggol yahay in muddo gaaban oo googgoos ah la isticmaalo nal weyn ama nalalka aan aragga wax u dhimeynin oo leh iftiinka iftiimaya.

Darawalada gawaarida sida dad soo dhaawacmay ama buka waa laga dhaafaa waajibaadka ka saaran dhawrista xanibaadaha iyo xaddidaadaha isticmaalka aaladdaha codka faafiyo.

Cid kasta oo ku xad gudubta qodobbada sharcigan waxaa lagu ciqaabayaa ganaax dhan Sh.So 5 illaa Sh.So 25.

86. Joojsi. – Haddii maamulka uusan si kale u cayimin, xannibaadda ku-meel-gaarka ah ee safarka gawaarida ama xayawaanka ayaa had iyo jeer la oggol yahay iyada oo loo oggol yahay dhinaca midigta ee waddada, haddii aaney caqabad ku noqonaynin ama qatar socodka waddada .

Joogsiga waa ka mamnuuc dhinaca midigta ee waddada oon laheyn meelo bannaan.

Ciddii ka hor timaadda qodobbadaas waxaa lagu ciqaabayaa ganaax lacageed oo Sh. 5 illaa Sh. 25.

87. Joogsi – inta lagu gudajiro joojinta dib u dhigista gaari ama Xayawaan, darawalka haddii uu baxo, waa inuu qaadaa taxadarka ku habboon si looga fogaado shilalka.

Darawalka gawaarida ma awoodi doono inuu ka tago gaariga isagoon marka hore joojinin matoorka.

Xilliga la dhiganayo meel gawaarida, waa in gaariga ama xayawaanku lagu meeleyaa dhinaca midig ee waddada oo ay isbarbar dhigaan dhidibka, haddii aan si kale loo cayimin. Meelaha la degan yahay, haddii aysan jirin meel kor u qaadan oo dadku ay ku socdaan, waa in looga tago meel ay ku socdaan dadka lugaynaya.

Joogsiga waa mamnuuc:

- a) meelaha u dhaw isgoosyada, dalcadaha, jiirooyinka iyo joogsiga meelaha adeegyada magaalooyinka;
- b) meelaha ay ka gudbaan dadka lugeynaya;
- c) marka qaybta wadooyinka baabuurta ay marto ee bannaan aysan ku filneyn socodka baabuurta hal jiho kaliya;
- d) meelaha u dhaw astaamaha wadooyinka si loogu sii qariyo aragtidiisa;
- e) afka wadooyinka waaweyn ee baabuurta mari karto.

Ugu dambayntiina, Hay'addu waxay xaq u leedahay inay mamnuucdo gawaarida meelaha qaar la dhigto.

Cid kastoo ku xadgudubta qodobbada sharcigan waxaa lagu ciqaabi doonaa ganaax Sh.So 10 illaa Sh.So 35.

88. Ka qaadista baabuurka ee waddada. – Haddii ay dhacdo in baabuurku uu xannibo waddada oo ay ugu wacan tahay gaariga oo xumaado, rarka oo ka dhaco, ama sabab kale, darawalka waa inuu si dhaqso leh uga dhigo meel banaana oo la mari karo sida ugu macquulsan.

Marka la sugo in walxo dhegdheg leh ay ka dhaceen, darawalku waa inuu si deg deg ah u qaadaa taxadarka lagama maarmaanka ah si uu u sugo in uu ka nadiifiyo waddada gaadiidka walxaha ku daatay si uu ugu qallajinayo walxaha laftooda ciid, dhul ama wax kale oo ku habboon.

Ciddii ku xadgudubta qodobbadan waxaa lagu ciqaabayaa ganaax Sh.So 5 illaa Sh.So 25.

89. Calaamoyinka gaadiidka taagaan. – Goobaha ka baxsan meelaha la deggan yahay, Gaadiid kasta, oo aan ku jirin mootooyinka, baaskiillada, oo istaagan jidka waa in la calaamadeeyaa haddii uu taagan yahay jid xagal ah ama degaandeg ah, amaba habeen tahay, oo nalalka gaariga ee qeybta dambe ay halleeyan yihiin.

Calaamaddu waa in ay noqotaa mid la qaad qaadi karo oo tilmaameysa qatar guud, habeenkiina ifeysa, waana in la qotomiyo ilaa 50 mitir meel u jirta gadaasha gaariga istaagan.

Calaamaddu waa mid gaar ah, waxaana u xilsaaran Qeybta Isgaarsiinta. Dii dhowri wayso qodobkaan waxay muteysanaysaa ganaax u dhigma 5 Shilin ilaa 25 Shilin.

90. Gawaarida xiriira ee militariga, dad isdaba socda iyo kuwa la midka ah. – Waxaa reeban in la kala gooyo xiriirka gawaarida militaryiga, dugsileyda ama dad isdaba socda.

Ciddii jabisa qodobkaa waxay muteysan doontaa ganaax 5 Shilin ilaa 25 Shilin.

91. Shidaal dhaamin. – Waxaa reeban in shidaal lagu shubo gaadid matoorkiisu shidan yahay ama nal kasta, oo aan koronta ku shaqaynayn, oo gaariga dulsaaran, isagoo shidan.

Waxaa sidoo kale reeban in sigaar lagu cabbo ama lagu shito agagaarka gaari shidaal qaadanayo.

Cid kastoo jebiso xeerka qodobkan waxay muteysan doontaa ganaax dhan Sh.So. 40 ilaa Sh.So. 100.

92. Raridda gawaarida, xamuulka iyo kuwa is jiidka ah. – Habka raridda gawaarida waa in uu ahaadaa mid aan aragtida darawalka dabooleynin ama ciriiri galineynin dhaqdhaqaaqiisa ama aan halis gelinayn xamuulka in uu dhulka ku daato.

Haddii xamuulka gaariga saaraan uu dhinacyada ama gadaal ka soo jeedo, waxaa qasab ah in laga badbaadiyo dadka kale ee jidka isticmaalaya iyadoo taxadir dheeraad la isticmaalayo. Had iyo jeer dhinacyada dheeraadka ah waa in la suraa boor ama tabello cabirkoodu yahay 50 cm dhinac kasto oo xariigyo midabka caddanka iyo gaduudka oo is dul saar saaran leh.

Boorarka ama tabelloyinka waa in lagu dhejiyaa dhinacyada soo jeedjeeda ee xamuulka saaran gaariga.

Waxaa reeban in xamuulka uusan ka soo fidin ballaarka gaariga sida ama aan dhulka lagu jiidin.

Qalabka la jiidaayo waa in uu ka kacsanaado dhulka.

Ciddii ku xadgudubta qodobkaan wuxuu muteysan doonaa ganaax dhan 40 Shillin ilaa 100 Shillin.

93. Misaanka xamuulka. – Xamuulka gawaarida, ama rimoorka, ama gawaarida beeraha, kor uma dhaafi karaan misaanka loogu tala galay oo ku qoran dokumentiga ruqsada ee gaarigaas.

Haddii aan la garaneynin misaanka dhabta ah ee saaran gaariga amase miisaankaasi uu sii kordho roob iyo huur awgeed, waxaa laga qiyaasi doonaa markii boqolkiiba 10 ay noqoto farqiga u dhexeeya misaanka laga rabay.

Waduhu ma wadi karo gaarigaasi haddii uusan misaanka lagu xaddidin sida sharcigu qabo.

Ciddii ku xadgubta qodobkaan wuxuu muteysan doonaa ganaax 10 Shilin ilaa 100 Shilin.

94. Qaadista rakaabka iyo alaabta ee gawaarida yar-yar iyo mootooyinka. – Wadaha gaariga ama mootooyinka waa in uu markasto fursad fiican u haystaa si uu u wado gaadidkaas.

Kursiga hore ee gaariga waa fadhiisan karaa wadaha iyo tirada rakaabka ee ku carifan laysanka gaariga.

Mootooyinka waxaa loo oggolyahay wadaha ka sokow in ay raacaan dad tiradoodu ku cayiman laysanka mootada, waxaase shardi ah in gaadiidkaasi uu buuxiyay shuruudaha badbaadada ee la xiriira qaadista dadkaas.

Mootooyinka waxaa ka reeban in ay qaadaan qalab dhinacyada ka soo baxa ama ka dheeraada ah gadiidka laftigiisa ilaa 50 cm.

Ciddii ka hortimaada qodobkaan wuxuu mutesan doonaa ganax 5 Shilin ilaa 25 Shilin.

95. Isticmaalka quraaradaha indhaha iyo alaadaha kale intii gadiidka la wado. – Ciddii markii uu sharciga wadidda gawaarida qaadnayey loo aqoonsaday in uu xirto quraaradaha indhaha ama aaladda kale ee ka caawiya aragga ama xubnihiisa dhiman waxaa waajib ku ah in uu xirto mar allaaliyo markii uu gaadid kaxeynaayo.

Ciddii ku xad gudbuta arrintaasi wuxuu mutesan doonaa ganax 5 Shilin ilaa 50 Shilin.

96. Wadidda gaadiidka isjiidyada. – Markii laga baxo magaalooyinka, waxaa qasab ah in laba darawal ay isku beddelaan wadidda isjiidyada.

Ciddii aan waafiqin qodobkaan wuxuu mutesanayaa ganax 10 ilaa 40 Shilin.

97. Gawaarida iyo mootooyinka booliska iyo gurmada. – Darawaladda gawaarida iyo mootooyinka Booliska, kuwa gurmada iyo kuwa dabledemiska waxay isticmaali karaan qalabka dhawaaqa dheer keliya markii xalaado deg-deg ah logu yeero.

Markii dhawaaqa dheer ay gawaarida ama mootooyinkaas isticmaalayaan waxaa loo fasaxay in aysan dhowrin tilmaamaha jidadka sida istaagidda, nalalka kala hagidda gawaarida, ciddii gaari ku wadda jidka ay ku socdaan waxaa qasab ku ah in jid siiyaan oo ay istaagaan dhinacyada.

Ciddii ka hortimaada amarrada qodobkaan waxaa lagu ganaaxi doonaa 10 Shilin ilaa 50 Shilin.

98. Socodka baaskiilka. – Socodka ciddii baskiil waddaa waa in uu noqdaa hal saf keliya. Qofkii wada baaskiilka waa in uu si dhib yar u isticmaali karaa ugu yaraan hal gacan si uu xarakaadka loogaga baahan yahay uu u sameeyo, waa in aragtidiisu ayna ciriri ku jirin oo dhinac kasto arki karaa.

Waxaa reeban in baaskiil waduhu uu dabaqabsado gawaari si loo jiiido.

Waxaa reeban in rakaab lagu qaado baskiilka markii laga reebo caruurta haddii uusan marka hore baaskiilku uusan u qaabsameysaneen rakaab qaadis.

Ciddii ku xad gudubta qodobkaan waxay mutesan doontaa ganaax 5 Shilin ilaa 25 Shilin.

99. Gadiidka xawaanku ay jiidadaan. – Gadiid kasta oo xayawaan jiidayo waa in uu wadaa qof ka mas'uul ah xayawaankaasi, isagoo oo sinnaba uga tegeynin xayawaankaasi iyo kormeerka xayawaankaasi

Waxaa reeban in la istaajiyo gaadidka xawaanka wada jidka dhexdiisa, isagoon la soconin ilaaliyihisa.

Ciddii khilaafta qodobkaan waxaa uu mutesanayaa ganax 5 Shilin ilaa 25 Shilin.

100. Socodsiinta xoolaha Isu socda xoolaha. – Labadii xayawaanba ee loogu tala galay in ay wax jiidadaan ama la raro, ama la fuulo, ee dhex socda magaalada waxaa qasab ah in qof mas'uul ka ah uu marwalba la socdo si logaga hortago saxmad, iyo qatarta ku dhacdo isusocodka.

Xoolaha aan weli la carbin waxaa qasab ah in qof mas'uul ka ah oo hago. Xoolahasi waxaa lagu xiriirin karaa gadiid xawaan kale jiidayo.

Waxaa cid walba ka reeban in wadda lugta lagu socodsiiyo xayawaan ama baabuur.

Waxaa reeban in lagu soo daayo jidka xoolaha aan si fiican loo ilaalinayn, iyagoo keligooda ah, kuwaasoo u keeni kara dhibaato waddooyinka iyo kala socda gaadiidka.

Ciddii aan dhowrin qodobkaan waxaa uu mutesanayaa ganaax 5 Shilin ilaa 25 Shilin.

101. Socodsiinta xoolaha iyo raxan xoolo. – Xoolo tiradoodu badantahay oo ku dhex socda jidadka waa in tiro dad kormeerayaal ah ay la socdaan si loo baneeyo jidka dhiniciisa bidix ugu yaraan kalabar oo bar. Haddii loo baahdo xoolahaas waa in la kala qeybiyo si loo hubiyo habsamida isu socodka gaadiidka iyo xoolaha.

Xoolahaasi lama dhex joojin karo jidadka

Ciddi jebisa amara ku qoran qodobkaan waxaa uu muteysan doona ganax 5 Shilin ilaa 30 Shilin.

102. Wadidda gawaarida iyadoo la maandoorsan yahay. – Waxaa reeban in gaari lawado iyadoo lagu jiro xaalad la maan doorsan yahay taaso keentay cabista khamriga ama maandoriyalka kale.

Qofkii gaari wado isagoo ku sugan xaaladdaasi, haddii uusan dembi ka culus gelin waxaa uu muteysanaa xarig ilaa 3 bilood iyo ganaax 100 Shilin ilaa 400 Shilin.

103. Waajibaadka darawalka kadib shil baabur. – Darawalka shil gaari gala ee waxyeelo ku gaarsiya gaarigiisa dad ama xoolo ama hanti guurta ama ma gurta ah, waxaa qasab ku ah in uu si degdeg ah gacan siiyo dhibanaha shilka.

Darawalka gala shilka waa in uu si deg deg ah ogeysiya saldhigga Booliska ee ugu dhow.

Darawalka baxsada kadib shilka waa in loo gooyaa xarrigga ka hortagga baxsashada.

Darawalka aan u istaagin ama gacan siin dadka uu shil ku waxyeelayey wuxuu muteysanaya xarig ilaa afar bilood

Darawalka diido in uu gacan siiyo dadka uu shil ku saameyey wuxuu muteysanaya xarig 4 bilood ilaa 6 bilood iyo ganax 40 Shilin ilaa 100 Shilin.

Haddii shilku sababo dhaawacyo khatar ah waxaa sii kordhaaya ciqaabta uu muteysan doono darawalka, haddii u geeri ku timaaddo dhibanaha, ciqaabtu waxay noqoneysa mid labalaab ah. Haddii shilku uu yahay mid kama'a ah waxaa lagu qaadi doonaa ciqaabta isku wada jir iskugu xirxiran.

Darawalka u gargaara dhibbanaha shilka oo isla markaasna la shaqeeeya ciidamada Booliska Maxkamadaha laguma qaadi doono xarigga ka hortagga baxsiga wuxuu muteysan doona ciqaab 3 u dhig 1 dhig ama kala bar.

104. Dadka jidka socda. – Waxaa laga doonaya in dadka lugaynaya ay ku socdaan qeybta loogu talagalay ee hareeraha jidadka; haddii aysan jirin qeybta waddada ee loogu talagallay in dadku ay lug ku maraan amase aysan ku filneyn waxaa qasab ah in dhinica midigeed ee jidka ay ku socdaan.

Dadku waa in markii ay jidku goynayaan waa in ay maraan meesha loogu tala galay ee xariijinta cadcad leh, haddii aanay jirin astaamahaas ama ay 100 mitir in ka badan u jirto qeybta xariijimaha leh waa in si toos ay uga gudbaan.

Waxaa reeban in dadku u ka gudbo isgosityada iyo barxadaha illaa aan ka ahayn qeybta xariijimaha, xataa haddii ay isu jiraan in ka badan tilmaanta ku xusan faqradda sare.

Looma oggola in dadku tuur tuur u istago jidadka ay gawaaridu maro ama hareeraha loogu talagallay, marka isu socodku uu badan yahay. Haddii aysan joogin ciidamaha trafikada, waa in darawalku siiyaa mudnaanta dadka lugeeynaaya oo taagan qeybta xariijimaha ee jidka.

Sidoo kale, dadka lugeynaya waa in ay mudnaanta siiyaan darawalka markii aysan joogin qeybta xariijimiya ee jidka.

Darawalku waa in uu joojiyaa gadiidka haddii jidka ay goynayaan qof indhoole ah, waayel, curyaan amaba caruur da' yar ah.

Gadiidka aan motor saarneyn sida kuwa loogu tala galay curyaaminta ama caruurta waxay ku socon karaan qeybta loogu talagallay dadka lugaynaayo (marshabiyeedi).

Jidka dhexdiisa laguma ciyaari karo ama laguma fulin karo layli isboorti ah haddii aan ruqsad loo haysanin.

Cid kasta oo lugeyneysa waa in ay ka taxadirtaa markii ay jidka mareyso oo hufnaan iyo foojignaan muujisaa

Ciddii ku xadgudubta ammarrada qodobkaan wuxuu muteysanaya ganaax 5 Shilin ilaa 25 Shilin

105. Adeecidda saraakiisha iyo askarta. – Cid allaaliyo ciddii ku socota jidadka waxaa qasab ku ah in ay istaagto haddii uu sarkaal ama askari ka codsado, kuwaas oo u xilsaaran ka hortagga iyo hubinta dembiyada la xiriira socdaalka jidadka, markii ay labisan yihin dharka ciidankooda Darawal kasta waa in uu muujiyaa kadib markii saraakiisha ama askarta ciidanku ay weydiyaan ruqsada socodka, ruqsada gaari wadidda iyo nuqliyada kale ee la xiriira.

Ciddii ka hortimaadda ammarrada qodobkaa waxay muteysan doontaa ganax 5 Shilin ilaa 25 Shilin.

CINWAANKA 9AAD

Ciidanka waddooyinka iyo ammarrada ugu dambeeya

Cutubka 1aad

Ciidanka Waddooyinka

106. Adeegyada Ciidanka Waddooyinka. – Adeegaya Ciidanka waddooyinka waxaa ka mid ah:

- a) Ka hortegidda iyo sugidda falal dembiyeedka la xiriira isu socodka jidadka
- b) Muujinta caddeymaha teknikada ah ee shilaalka gaadidka si loo hor geeyo maxkamadaha
- c) Ilaalinta socdaalka jidadka si loo hubiyo ammaankooda.

Adeegyada Ciidanka Waddooyinka waxaa ka mid ah in ay gargaar u fidiyaan gaadidleyda iyo shilalka jidka ka dhaca.

Adeegyada Ciidanka Waddooyinka waxaa mas'uul ka ah Wasaaradda Arrimaha Gudaha iyo Maamulka Degaannada lagu nool yahay.

107. Gudasha adeegyada ee Ciidanka Waddooyinka. – Waxaa waajib ku ah in ay gutaan adeegyada ku qoran qodobka sare, guud ahaan Saraakiisha, Saraakiil ku xigeenada, askarta ka tirsan qeybta Ciidanka Waddooyinka ee Somalia.

Waxaa intaas wehliya Saraakiisha iyo askarta Ciidanka Maxkamadaha iyo ciidanka Waddooyinka ee deegaannada Maamullada Dowladaha Hoose

Cutubka 2aad

Amarrada gunanaadka ah

108. Waanwaanta Ganaaxyada. – Marxaladaha Waan-waanta, Ciddii ganaax keliya muteysataa waa in askeriga ganaaxay ay u shubtaa isla markiiba kala bar ganaaxa guud ee ugu yar oo loogu talaggalay dembiga la galay.

Haddii sabab kasto ha ahaatee uu ciddii la ganaxay shubi weyso isla markiiba lacagta lagu ganaaxay, waxaa la farayaa in ay geeyso qasnadda boostada loo carifay muddo 15 beri gudahooda

Laga bilaabo maalinta 16aad iyo 60aad waxaa loo fasaxay in ciddii la ganaaxay ay bixiso ganaxii ay muteysatay, haddii muddadasi gudaheeda la bixin waayo waa dhamaatay waanwaan kasto, waxaana loo gudbinaya Maxkamadaha ay quseyso arrintaan.

Xaalad waanwaan ma dhacayso haddii ciddii la ganaaxay ay diido in ay u istaagto Ciidanka Waddooyinka, ama ay diiddo in ay muujiso dokumentiga la weydiiyey ama ay sababtay shil dhibato u geystay qof kale.

109. Dakhliga waan-waanta iyo xukunka. – Dakhliga waan-waanta iyo xukunka, ganaax laga

helo waxaa iska leh gebi ahaantiis Dowladda, waa haddii ganaxaasu uu ka yimid dembi lagu sameeyey jid ay dowladdu leedahay.

Dakhliga ganaxyada ee ka soo gala howlgallada jidadka Dawladda Hoose waxaa iska leh Maamulka Degmadaasi, kadib markii ganaxaasi uu saldhig u yahay nidaamka Degmada, ama amarka Duqa Magaalada iyo Dowladda.

110. Ka doodidda ganaxyada. – Ciddii ganax muteysatay waxay xaq uu leedahay in ay ka doodo ganaaxasi isla markiiba. Ciddii dooda soo jeedisay waa in laga qora dooddiisa iyo codsigiisaba, laguna dara warbixinta la soo gudbin doono

Waa in la siiya nuqul qiraal laga qoray ciddii muteysatay ganaaxa.

111. Ogeysiiska ganaaxa. – Haddii ayna surto gelin in loo dhiibo ganaaxa ciddii muteysatay waa in muddo 30 beri lagu ogeysiya, haddii aan la ogeyn si toos ah waa in la ogeysiya cidda ku qoran dokumentiga aqoonsiga.

Ogeysiiska waa in uu ahaadaa mid ay soo gudbiso askarta Booliska Maxkamadaha, ama gaarsiya mid ka mid ah shaqaalaha Degmada ama warqad si rasmi ah loo soo diray.

Marka la adeegsanay boostada, qaabka loo gaarsinayo waa mid lagu dabbaqay nidaamka barwad-gaarsiinta maxkamadeed ee dhinaca ciqaabta, kaas oo ah sarkaalka Booliska Maxkamadda ee ka tirsan xafiiska laga xukuma cidda samaysay ganaxaasi.

Kadib markii la ogeysiyey ciddii ganaaxa muteysatay waxaa hirgalaya muddoyinka ku carifan farqadaha 2aad, 3aad iyo 4aad ee qodobka 108 si loo gaaro waan waan. Sidoo kale ciddii la ganaaxay waxay isla muddadas sare ku carifan codsan kartaa in lagu daro warbixiinta qoraalkiisa iyo dooddiisa.

Ogeysiinta qaabkaan ah ma khuseeyso marxaladaha la xiriiro dembi uu si toos ah eedeyn u muteystay ama qof dalka gudahiisa aanan joogin.

Kharajka ogeysiintu wuxuu ka mid yahay kharajyada la xiriira howshaan sida ku cad nidaamka khuseeya

112. Warbixinta Maxkamadda Degmada. – Haddii waanwan dhici weyso waxaa loo soo gudbinayaa Maxkamadda Degmada warbixin, halkaas oo lagu soo bandhigi doono darawalka gaariga iyo taargada ee ciddii muteysatay ganaaxa, haddii waanwaan la oggolaado, waxaa waajib ku ah in ciddii la ganaaxay muddo 15 beri gudahooda ku bixisaa lacag u dhigmata qeyb ah 3 u dhig ee ganaaxa guud ahaan ee qodobka uu jebiyey.

113. Nidaamka fulinta. – Kaddib markii ay soo baxaan dekretooyinka Madaxeynaha Jamhuuriyada, oo ku saleysan soo jeedinta Wasiirka Howlaha Guud iyo Isgaarsiinta, waxaa la soo saari doonaa nidaamka hirgelinta Xeerkaan.